

pÚvodní obrázek / **Saul Steinberg**: Čtení z ruky? * Náš tip / **Pavel Taussig** - 85 * Téma / **Saul Steinberg** ve světě a u nás * Z domova / **Mlejnková**, **Slíva**, **Punt'a**, **Haďák**, **Silvestr**, **Neprakta**, **Renčín** -

e-GAG

poslední šance! * Časopisy / **Deník N**, **Týdeník Echo** * Výročí / **Ivan Steiger** * Recenze / **Arbeit** - půlka života? * Z archívu / **Renčínův Svět vědy** (1983) * Nápad / **České ženy z Moravy** * O humoru / **Z tisku** * Bibliotéka / **Statistika** aneb: **kolik kdo...** * Ze světa / **Polsko**, **Itálie** **Francie**, **Slovensko**, **Lucembursko** * **Blíženci** / **Housle**, **vlasý a... šmytec?** * **16x / Lucie Seifertová v MHD** * **Tomí Ungerer** * **Představujeme / J. Kustana**, **C. Sampaio** * **Z pošty / K e-GAGu** * **Výsledky / Německo**,

Španělsko, **Turecko**, **Írán**, **Čína**, **Itálie** * **Soutěže / Nové: Brazílie**, **Egypt**, **Itálie**, **Chorvatsko**, **Turecko**, **Kypr**, **Lucembursko**, **Srbsko** aj.

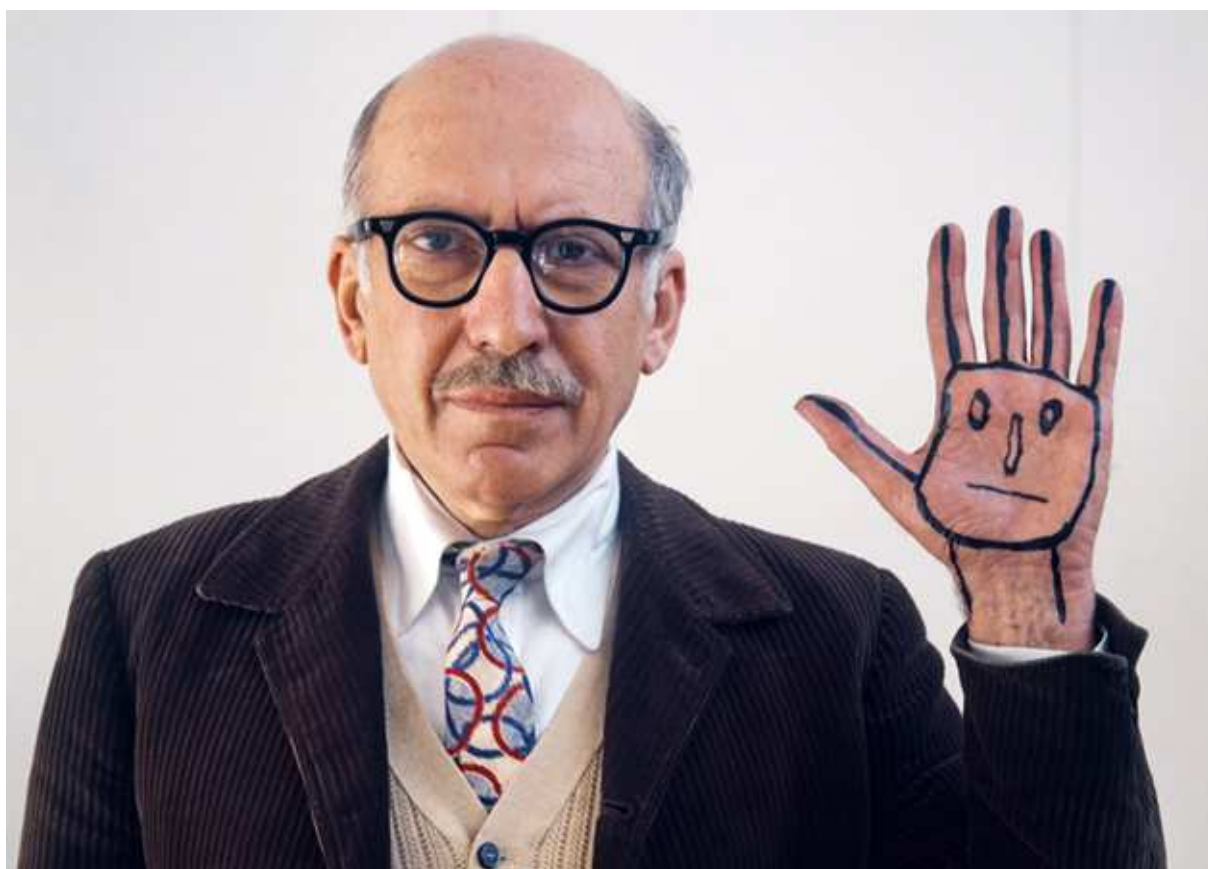
Měsíčník autorů a přátel české karikatury

e-číslo 2019 / 2

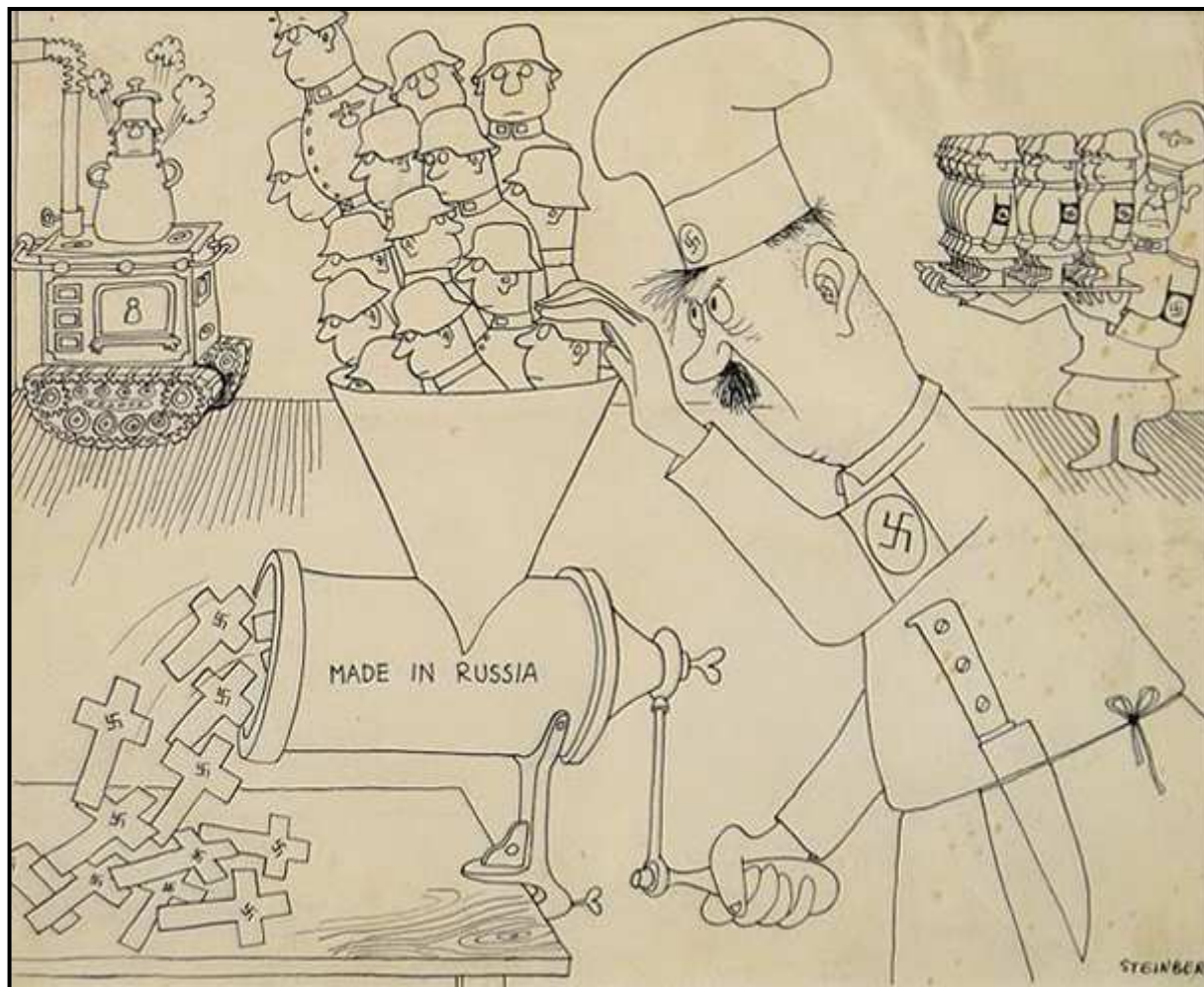
17. ročník

Kresby: BRDEČKA, CAMPANER, COIZACU, FIBRICH, HAĐÁK, HOFFMEISTER, HOJNÝ, KÁNDL, KALOUSEK, KOBYLIŇSKI, KOPECNÝ, KOWALSKA-WIECZOREK, KUPKA, KUSTANA, METTE, NEPRAKTA, PAŘÍK, RENČÍN, SAMPAIO, SEIFERTOVÁ, SLÍVA, SMIRNOFF, STEIGER, STEINBERG, ŠTĚPÁN, TAUSSIG, TOMASCHOFF, UNGERER, VELÁSQUEZ, VHRSTI, ŽEMLIČKA ...AJ

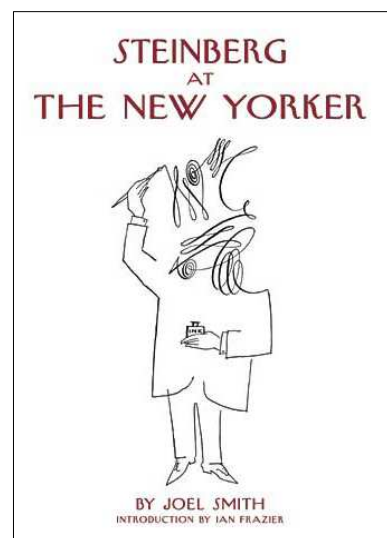
pÚvodní fotokresba / **Otec moderního kresleného humoru beze slov**

Američan Saul Steinberg (1901-1985) zdraví své následovníky, tvůrce a příznivce kresleného humoru. Jeho gesto můžeme brát i tak, že všechno máme jen a jen ve své ruce. Dodáme jen, že i ve své hlavě... Pokud si toto gesto na fotoportrétu vyložíte jinak a lépe, sem s tím! Ukázky z jeho díla najdete od stránky 2 dále...

Takto to začínalo. Vypukla druhá světová válka a **Steinberg nakreslil Hitlera**. Kterak láduje do ruského mlejniku maso německých vojáků. Které mu nosí na podnose věrní náckové.

Kdo by tehdy řekl, že zrovna z tohoto autora, původem odněkud od Bukurešti, bude už za deset let obdivovaný kreslíř. Nejprve karikaturista, pak cartoonista a nakonec úplná ikona pro dlouhou řadu jeho obdivovatelů - přímo z řady výtvarníků. Už jsme to všichni víckrát slyšeli, mnohokrát četli a také v GAGu uváděli. V nové knížce o naší tvůrčí skupině Polylegran se vlivu Steinberga věnuje i její autor *Pavel Ryška*. Dle odkazů v rejstříku se Saulovo jméno objevuje často - častěji jsou tu uvedeni jen tuzemci typu Haďáka, Borna či Neprakty. Ryška tu uvádí třeba u nás málo známou publikaci nakladatelství Econ Verlag "*Beschwerdebuch*", v níž Němci představili šestnáct karikaturistů z východní Evropy. A mezi nimi i kvarteto Karla Nepraše, Jiřího Jiráska, Jana Steklíka a Bohumila Štěpána z ČSSR. Tedy právě autory, které Steinberg viditelně okouzlil natolik, že zcela zapudili v Dikobrazu tradiční a u nás zcela obvyklé pitvorné ilustrování anekdot.

Na Světové výstavě v Bruselu 1958 karikaturisty nezaujalo ani Atomium, ba ani úspěch československého pavilonu (vyjma Polyekranu!), nýbrž výzdoba pavilonu Spojených států amerických. Uvnitř ho totiž vyzdobil, vlastně přímo pokreslil, právě *Saul Steinberg*... Už před tím se objevila jeho alba počínaje *Jen linkou (All in Line, 1945)*. Pak jeho kresby v *New Yorkeru*. Vyšel i tenčí **Steinberg od M. Macourka v Odeonu (1959)**. V Praze dokonce došlo k těžké přestřelce - přímo mezi kreslíři... /o tom dále!/
2

Saul Steinberg (USA)

Rumen asıllı ABD'li ünlü karikatürist ve illüstratör. The New Yorker'daki çalışmalarıyla tanınır. 1914'te Romanya'da doğdu. Mimarlık okudu. Milano'da Bertoldo dergisinde çizdi. 1942'de ABD'ye yerleşti ve 1999'da ölümüne kadar bu ülkede karikatür ve kapak çalışmalarını sürdürdü...

He is world-famous American cartoonist and illustrator. He was born in Romania in 1914.

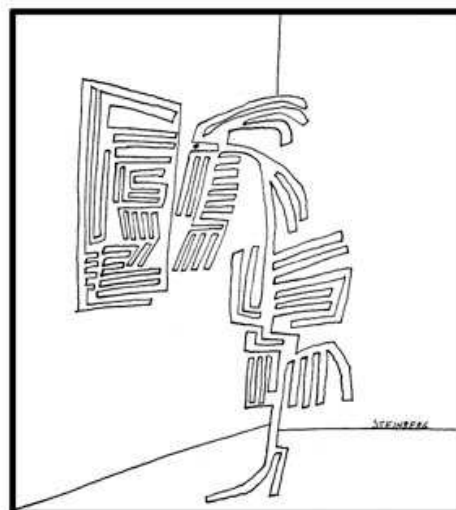
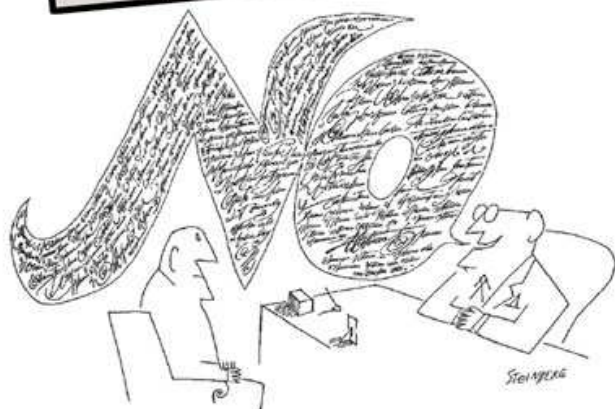
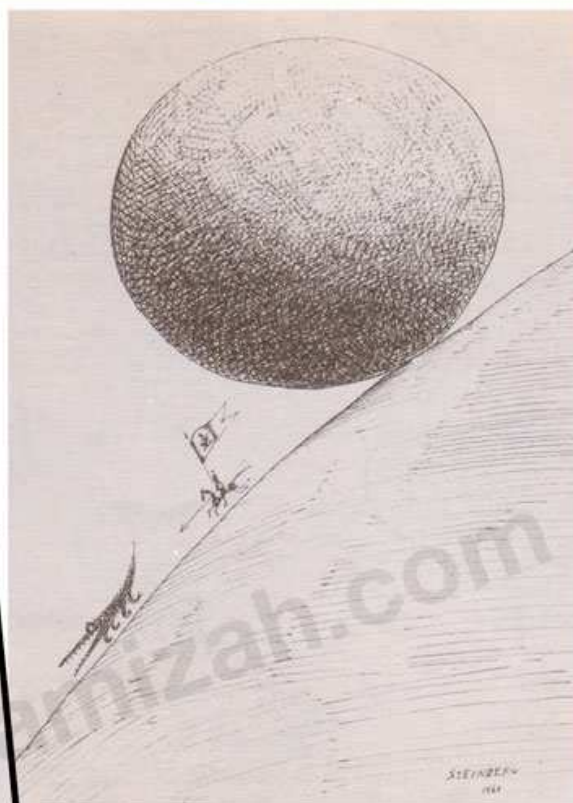
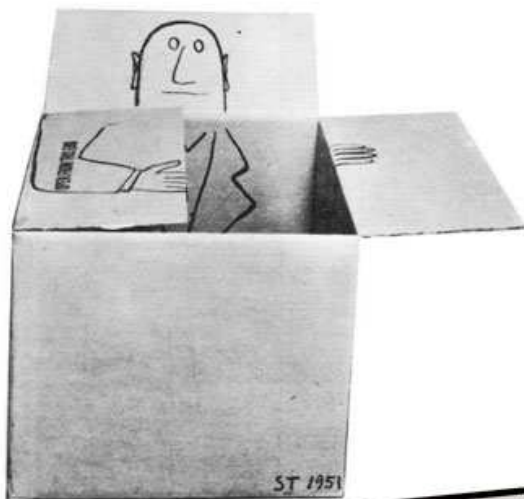
His work was published in The New Yorker. He studied Architecture. he drew in Italy magazine Bertoldo. In 1942, the U.S. began to live. and until his death in 1999 continued to work in the book cover and cartoon ..

fena
mizah

international humor magazine 2012

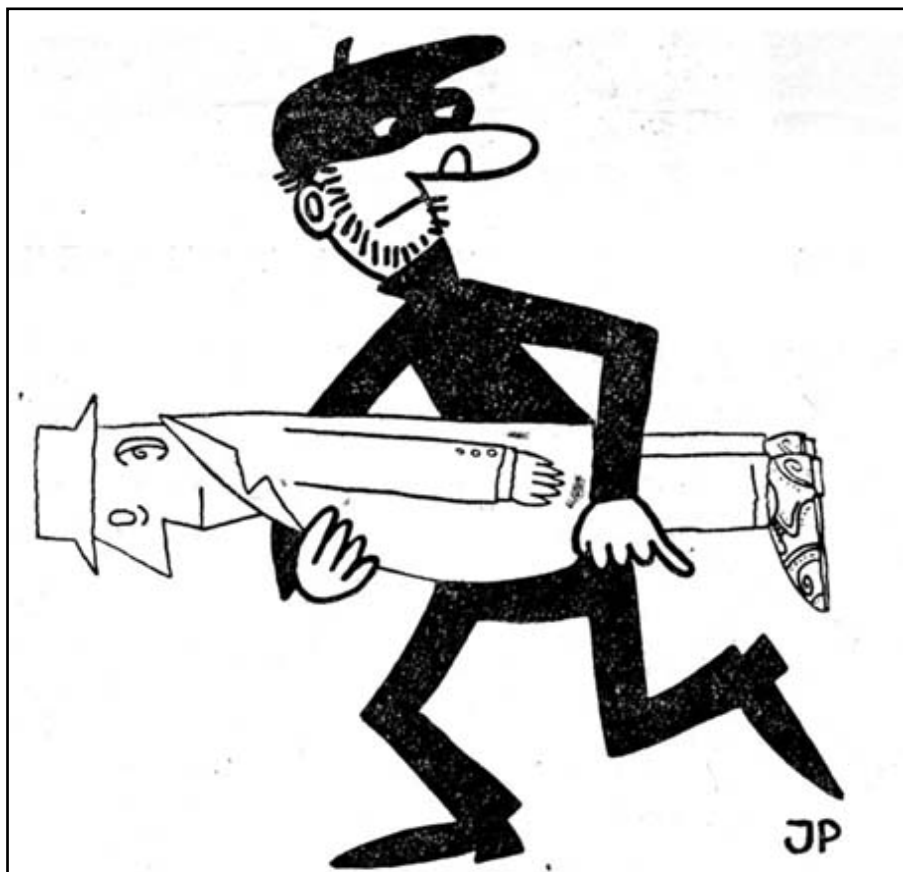
dünyadan
eski
ustalar..

old master
cartoonists
from around the world

Saul Steinberg zemřel, jeho dílo dál žije a následníci ho dál rozvíjejí. Patří k nepsaným pravidlům všech časopisů kresleného humoru začít rubriku představující hvězdy karikatury právě jeho profilem. Učinil tak před pár lety i Azizův **Fenamizáh**... Ovšem, aby bylo jasné, také zde byl Steinberg představen svými prvními kresbami, jimž ještě *jakžtakž* lze rozumět...

Světový význam Saula jako vzoru pro půl světa a celou Evropu jsme si už připomněli.

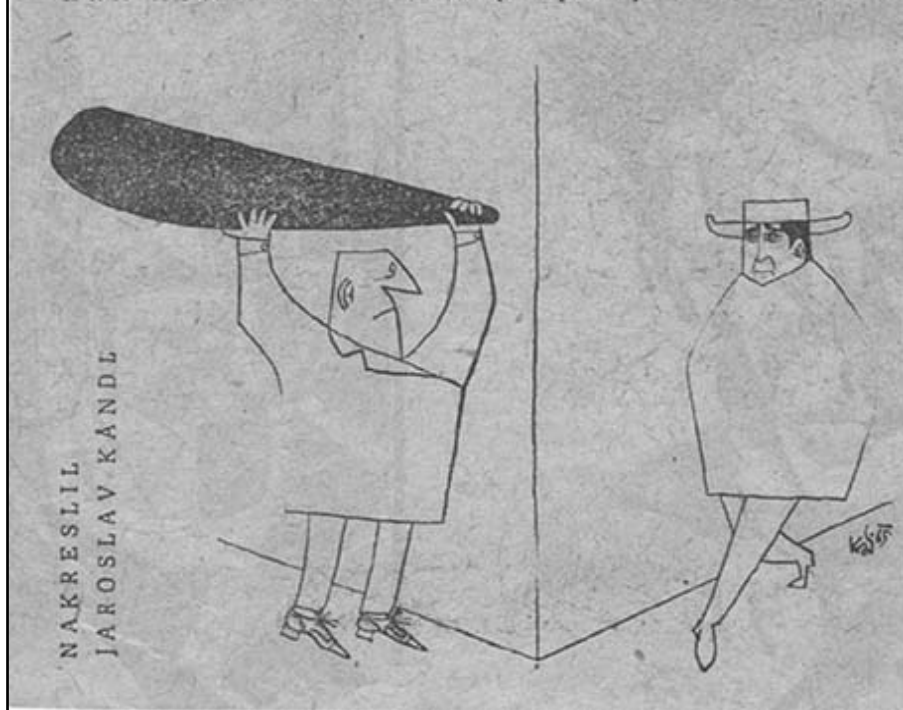

ČESKÁ KARIKATURA

K obrázku Jiřího Paříka

*Že se nechce k světovosti drápat
pracně jako veverka,
nekrade už jenom sem tam nápad,
ale hned celého Steinberga.*

KRH KONTRA BRDEČKA (2. epocha)

NAKRESLIL
JAROSLAV KÁNDE

Zajímavé je však to, že jeho dílo a následné uznání přeskočilo i železnou oponu!

Nejprve ovšem do Polska, kde se z něho celá mladá garnitura výtvarníků vymkla z kloubů. A s pomocí Polského kulturního střediska přímo na Zlatý kříž. Z Václaváku jsme si totiž vozili obrázkové časopisy, kde se tyto divné a přitažlivé kresby přímo rojily a tak se dostaly až ke Gagmenovi na Ořechovku. O tom až jindy, včetně ukázek, jak se s nimi počínající autor vyrovnával - ještě před nástupem na vojnu v roce 1962. Ale to je podružné.

Větší paniku to způsobilo v českém kresleném humoru.

Včetně velké polemiky v kulturních časopisech (*Host do domu, Plamen, Literárky, Kultura*) Už v jeho diplomce, která se věnovala "krhu" v našem tisku od roku 1958, jsou zaznamenány různé i kreslené reakce - **viz vlevo!**

Nahoře říkanka k obrázku **Jirky Paříka** v *Literárních novinách* (1961)

Dole: Na vyhlášení "Manifestu Krhu" Milošem Macourkem a Olegem Sussem v *Kulturní tvorbě* (1964) reagoval velmi fundovaně Jiří Brdečka též v *KT* (1965) - viz kresba **Ladislava Kándla**

(1965). Typicky steinbergovský "muž za rohem" číhá na Brdečku. To vše se dělo v rámci boje Jiřího Jiráskova a spol. "za Steinberga". Více k tomu si můžete najít v knize **Karikaturisté** od Pavla Rýšky. Nebo si počkejte do příštího GAGu, **budeme pokračovat! /red./**

Týdeník Echo se díky televiznímu pořadu Newsroom, (který by si v neděli po 22. hodině měli pustit hlavně šířitelé fake-newsů, aby se ve svém činění přivzdělávali; či aspoň zastyděli...) přičinil o vedlejší zajímavost. Ona je vedlejší jen zdánlivě, protože nikoliv snad výsledkem, ale aspoň souzněním s naším snažením a stýskáním. Už léta tady vyčítáme redakcím, jak stádovitě a hloupě opustili myšlenku, že kreslený humor nebo aktuální karikatura patří díky své údernosti na první stranu novin a na obálku magazínů. Po průkopnických Lidových novinách, jež během pár let na svou hlavní novinářskou parádu zanevřely (dnes nemají ani vtip uvnitř!) nikdo z ostatních se nápadu

neujal a ani na obálkách jiných periodik se oblíbený a přitažlivý žánr nerozšířil.... Vedle nahoře vidíte pracně z internetu vyšťourané obálky "Echa" - následek zprávy, kterou členka redakce donesla edYtorovi do spací místnosti. Šéfredaktor Dalibor Balšínek prý v Newsroomu vyrukoval s velikou novinkou - stabilními karikaturami na jejich obálce. Autora té první (vlevo nahoře) prý z letmého záběru nedokázala určit. Nu, nedivme se jí! Po hodně neklidném spánku plném snů, že k tomu konečně došlo a svět se vrací k rozumu, přišlo kalné ráno. Ani znalec z tohoto listu si neškrtl, ačkoliv se po jistém tápání dokázal zmocnit z redakčních stránek na webu nejen zmíněné obálky čísla 1, ale též té z Echa č. 2. Bohužel z obálek, ale ani odjinad neuměl zjistit jméno autora nebo autorů. Jedno však už ví: nejsou to karikatury ani vtipy, jen jakési pestré grafiky svázané s kritickými materiály uvnitř týdeníku. Jen upozornění - v papule čínského draka zkuste vypátrat portrét Miloše, u elektromobility asi zaregistrujete naftomobilní verzálky VW. Abychom redaktora Balšíňka pochválili, musel by tento úžasný tah realizovat před deseti či spíš patnácti lety, kdy byla česká karikatura v plné síle a Echovci by si mohli vybírat, kterého autora nejdřív a zda jich třeba nestřídat víc. Konečně šéfredaktor zmínil ve své krátké řeči týdeník New Yorker, který je přece tím nejprestižnějším časopisem na světě a právě takto tam řeší obálky. No ano - jenže to je kreslili či malovali opravdoví mistři světa cartoons, kupříkladu celou stovku pařížský Sempé (jak jsme se přesvědčili nedávno v Dejvicích) anebo Steinberg (jak to prezentujeme v tomto čísle) i třeba Addams (známý u nás spíš z filmu o své strašidelné rodině). Abychom aspoň naznačili, **jak by mohly obálky Echa vypadat (viz dole!)** kdyby na nich nenašli místo k vyřádnění

redakční grafici. Pozor; jen tak soudíme... (kdyby někdo zjistil, jak blízko mají autoři brutalistních grafik k duchu kresleného humoru, dejte nám rychle vědět!) Pro lepší pochopení této úvahy jsme zkusili (neuměle) vmontovat na obálky kresby dvou českých karikaturistů, kteří by zvládali každotýdenní úkol - byť druhý z nich patří pohříchu k těm zesnulým. Pro úplnost připomínáme, že podobně zkoušel výtvarně humorné kousky občas i *Reflex* a od polistopadového pravěku se takovou tvorbou více nejméně 50x za rok prezentuje *Pavel Reisenauer* v *Respektu*. A to zdařile.

Rubrika "Časopisy" ovšem *Echo*-pokusem nekončí. Už před tím jsme se moc těšili na to, jak obdobný nápad realizují v *deníku "N"*, který s ním přiskotačil o prsa jako první - a díky novému vzhladu, deníkovému formátu (a tím, že jde o zbrusu nový typ denního periodika) to určitě byl projekt mnohem zajímavější. A ještě k tomu nejen časově náročnější. Jak se ukazuje, jde o identické řešení. Prostě různé grafické kousky, výrazné a ve službách hlavního anebo slibného materiálu uvnitř novin...? Ano, ale jsou ovšem od našeho zvyku rozdílné skoro ve všech směrech (zatím necht' vám slouží jen nepřesná charakteristika: jde

vlastně povahou rozměrných příspěvků o týdeník vycházející denně. A proto s o něco vyšším stupněm aktualnosti než ostatní vícestránkové a lesklé magazíny. Vlastně jde o přílohu celodenního internetového zpravodajství na www.denikn.cz.

Po měsíci existence lze už deníkové "obálky" lépe hodnotit než u týdeníku Echo. Sami si můžete ze čtveřice ukázek na minulé stránce udělat názor, jak úspěšné takové grafiky jsou. Čisté kresby, švihovky, ty se asi počítačovým grafikům nelíbí (nebo nedaří). Lze (s nepřesným odhadem) soudit, že se tu daří spíš jednoduchým nápadům s použitím symbolů a značek, než moc vy-

šlechtěným kombinacím. Třeba *palma s českým měščem* sice jasně vypovídá oč půjde uvnitř, ale pro svou jednoduchost bych upřednostnil ten *čínský prst na rudém tlačítku*. Vtipné jsou ovšem až ty dvě další obálky: přesná *zkratka k současné češtině* i *nepřetržitá služba osádky ambulanti ordinace* (včetně přílehlavých jmen). Ani v deníku N se o autorech "výtvárných děl" nikde nezmiňují, jména jsou tedy nejspíš různá a jediné, co nám může cosi naznačit je sdělení v tiráži (str. 16): **Titulní strana: ilustrace redakce. Fotolia.** Zdá se, že o návrzích se diskutuje na poradách vedení, nejspíš nejen týden co týden, ale i den co den. Hm... Bylo by zajímavé si v pražské Spálené ulici č. 29 ověřit, zda se z redakce nového **deníku N** někdy neline kouř...

Redakce se však nezříká ani fotografie přes celou stránku, ovšem těžko soudit, zda se fotoportréty Babiše, Soreše a Kalouska dostaly na titul jen proto, že toho dne na nic lepšího prostě v redakci nepřišli, anebo proto, že na karikaturu (jakou u nás dnes dělají Teichmann, Reisenauer, Mareš...) nemají v tomto deníku prostě lidi; stejně jako ve výše zmiňovaném týdeníku. Čím to je, že v zemi s tradicí Haďáka, Maláka, Jelínka, Steigera, Jiránka nebo Pálky, je na jednu v oblasti kresleného humoru taková bída...? Obvykle se tvrdí, že za to může konkurence interentu, performace či grafitti. Obávám se, že tak prostě to fakt nebude.

Ivan Hanousek

Časopisy, jako jsou **Sorry** a **Bumerang**, tentokrát v této rubrice vynecháváme. Ten prvý (lednový) ani v rukou nemáme, ten druhý je stále stejný (tedy dobrý) a vyfoukli jsme z něho pro čtenáře GAGu aspoň jednu koláž Pavla Taussiga (hledejte ji, prosím, jinde).

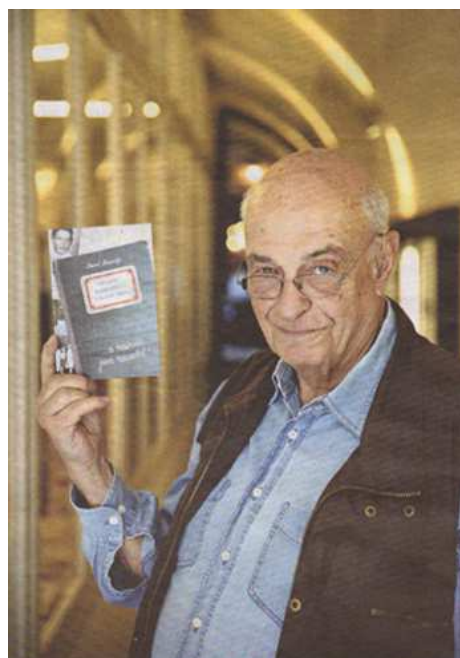
Takže to shrňme:

Všimli jsme si originálního řešení obálek dvou periodik, z nichž jedno zkouší novou cestu a o druhé je celé plně novinkou. Pokud jde o obsah, zatím jsme zaznamenali v deníku větší zájem o svět komiks. Krom vyhlášení cen Akademie komiksu jde též o pochvalnou recenzi na výpravnou knihu autorů *P. Kořínek - L. Kořínková* o starém českém kresleném seriálu víceméně pro děti. Je to zásluhou jednoho z redaktorů **deníku N**, *Ivana Adamoviče*. O tom se však dozvíte více na jiném místě tohoto čísla e-GAGu.

(G-men)

Dost riskujeme, když jsme zvolili zrovna tento titulek. Vždyť to, že někomu už je tolik let, je vždy úžasné, ale na Pavlovi je úžasných více věcí, tedy vlastností či činností. Samozřejmě i fakt, že ta pozdní léta tráví těma úžasnýma věcmá a... atd.

Knížka, kterou na fotce drží Taussig v ruce, je velkým šlágrům jaksi obecně, čtenáři GAGu už o ní vědí, ale po hodinové televizní besedě s autorem v pozlaceném Národním muzeu přibýlo koncem ledna i pár set tisíc diváků ČT. Že jsme si to pustili doma, je jasné, ale když jsem o dva dny později zjistil, že to dojatě sledovala i sestra v ambulanci mé doktorky revmatoložky, získalo to celé další rozměr. Teď už ale dost, jsme v sídle či na stránkách výtvarného humoru a tak si jen připomeňme, že ta kniha se nazývá **“Chlapec, který přežil pochod smrti”** Je to vlastně přepis deníku jedenáctiletého Pavlíka, který pochodoval před koncem války z tábora Auschwitz do Mauthausenu a nakonec dorazil 24. 7. 1945 domů do Bratislavy. **“...a natruc jsem neumřel!”**

Kdo si knížku přečetl nebo přečte, určitě tak neučinil či neučiní kvůli tomu, co se skrývá na konci svazku na stránkách 190 až 193. O zábavě, práci a nakonec i zaměstnání Pavla Taussiga jako redaktora kultovních periodik mázvu Roháč a Pardon. Dlouholetý odběratel e-GAGu zná sebestřednost jeho šéfredaktora a tak si klidně dalších pár řádek přehodí do naší občasné rubriky Chlubna. Takže: ten původní text deníku, který Pavel zaznamenal spíš pro své potomky (a že jich už má!) jsme si doma přečetli už před deseti lety. V e-GAGu také vycházel (viz GAG 2004/2005) velice cenný dokumentární seriál o Taussigově exilové práci v Pardonu včetně spousty ukázek. I na to odkazujeme čtenáře, které zaujmou následující řádky z vydané knihy a možná i toho, kdo si Taussiga dosud všiml spíš jako autora “bublináží” či koláží z časopisů či výstav a samosebou i z GAGu a ze Slovenska - hlavně z Vicovitého Bumerangu. Tím končíme a slovo má Taussig. Začíná v Roháči, píše se srpen (august) 1968:

Týden po vstupu vojsk Varšavské smlouvy se naše redakce sešla, aby připravila druhé ilegální číslo **Roháče**. Šéfredaktoru Antonovi Hollému tanky v ulicích Bratislavy zřejmě připomenuly jeho partyzánskou minulost, protože trval na tom, že se sejdem tajně ve vestibulu nemocnice na Kramároch, jak se na ilegální skupinu sluší. Když porada skončila, pošeptal mi, abych neodcházel, že si se mnou chce promluvit. Jen co jsme osaměli, zeptal se mě, jestli se zaobírám myšlenkou na odchod za hranice. Protože mým krédem bylo, že bych nemohl žít v zemi, ve které nevědí, kdo byl Jánošík, podle

pravdy jsem ho ujistil, že něco takového nemám v úmyslu a že se mnou může počítat při přípravě třetího ilegálního čísla. Odpověděl, že podle jeho názoru bych o tom ale uvažovat měl, a to čím dřív, tím líp, protože je pevně přesvědčený, že co nevidět se u nás všechno ještě zhorší. To mě ohromilo tím víc, že jsme se osobně vůbec neznali, a náš vzájemný vztah po čtyřech letech mé redaktorské práce v **Roháči** připomínal pounorové heslo: Náš pozdrav Práci čest! Naše oslovení Soudruhu! Uvěřil jsem mu, doma jsem jeho slova zopakoval manželce a za dva dny už nás s malým kufříkem vezl osobáček z hlavní stanice do Vídně.

Osud šéfredaktorovu pesimistickou vizi velmi brzy potvrdil. V důsledku křivd, které ho v souvislosti s normalizací postihly, zemřel ještě za totality, a mě dodnes mrzí, že jsem mu nikdy za jeho moudrou radu nepoděkoval.

Časopisy **Pardon** ve Frankfurtu nad Mohanem a **Roháč** v Bratislavě měly společný jen přívlastek satirický. V **Roháči** jsme se týden za týdnem snažili trefovat kritikou čím dál výš, a to tak, aby to cenzor nepochopil, ale čtenář ano. Přitom každému autorovi seděl v hlavě ještě jeho soukromý cenzor, který mu našeptával do ucha, že stranu a vládu nesmí kritizovat ani v myšlenkách, pokud se nechce dostat do Jáchymova. Pomáhali jsme si aforismy a bajkami, v kresbách vystupovali namísto hloupých esenbáků policajti v operetních uniformách.

Nelekněte se, když na další stránce najdete naši troufalou vložku. Dovolíme se přerušit odstavce z působení autora ve dvou různých (po všech stránkách) humoristických, ba přímo satirických časopisech. Ale něco nám říká, abychom to tu přibarvili něčím současným. Takže tady jsou dvě ukázky z tvorby Pavla Taussiga...

Vybrali jsme dva kousky z rubriky, kterou v GAGu nazýváme **“Mistři pláten”**. Jde však i o výtvarníky, kteří neuspěli jen jako skvělí pokrývači papírů kresbami, ale i jako šikovní stavitelé soch. **Pavel Taussig** si je velmi často vybírá jako dobrý základ pro nový pohled na různá, nejlépe nyní aktuální témata. Tím získává dvojitý bonus: první za to, že i průměrně civilizovaný občan se může zaradovat, že o předloze něco ví a nekrotí hlavou, proč výtvarník na tu českou dvoustovku přidal ony divné ruce. Anebo se ptát, kde berou nějaké oceánské domorodky ty drahé piksly od značkového nápoje. A zda je vůbec recyklují...

(Poznámka: coby tajemník jury řady soutěží vím, že se *Taussig* pokaždé k použití něčí umělecké předlohy pro své humorné účely přiznává! Takže uvádí jak *Gauguina*, tak *Michelangelo* na zadní straně svého příspěvku jako “přiznané spolutvůrce”. U Myrónova *Discobola* s Eurem - **viz obr.** z BUMerangu na konci - to asi též učinil. I když snad ani nemusel.

V **Pardonu** znali termín cenzura jen z učebnic dějepisu. Cílem redakce bylo kritizovat a vysmívat se nejvyšším státním představitelům. Nic jí nebylo svaté. Pokud kritizovaný politik časopis žaloval, radost vydavatele neznala mezí. Psala o tom pak všechna média a pro časopis to byla nejlepší a nejlevnější reklama. Trvalo mi dlouho, než jsem si na to zvykl.

V druhé polovině 70. let se v Západním Německu vyrojilo několik nových časopisů, které byly **Pardonu** vážnou konkurencí. Čtenářů ubylo, šéf se ze zoufalství přidal k transcendentálně meditujícím a časopis se stále více stával hláskou tohoto společenství. V roce 1980 definitivně zanikl. Odešel jsem těsně předtím a s kolegy z okruhu **Pardonu** jsme založili nový měsíčník **Titanic**. Ten na rozdíl od stejnojmenného zaoceánského parníku pluje ve vodách dodnes.

Po třech letech se **Titanic** ocitl ve finanční krizi. Všichni členové redakce dostali výpověď a práci převzali dobrovolníci, kteří byli ochotní pracovat zadarmo. Po čase se časopis pozvedl. Já jsem se tak ocitl mezi nezaměstnanými, což nebyl zrovna záviděníhodný pocit. Proto jsem uvítal možnost přispívat do československých emigračních časopisů. Samozřejmě zadarmo, ale práce mě bavila a vlastně se mi při ní ulevilo. Nejprve jsem psal satirické povídky. Ty potom v roce 1985 vydali manželé Škvořečtí pod názvem *Jedinečná svätá* ve svém nakladatelství 68 Publishers Toronto. Byla to první kniha tohoto nakladatelství ve slovenštině. Kromě toho jsem dělal bublináže. Tento termín vymyslel můj

přítel Kornel Földvári: jedná se o křížence slova koláž a bublina. Idylické kresby z časopisů 19. století jsem doplnil bublinami s aktuálními satirickými texty. Dalo by se říci s protistátními. Výběr z nich potom vyšel u Škvoreckých v roce 1987 pod názvem Blbé, ale naše.

V roce 1985 jsem se opět zařadil do pracovního procesu, a to do redakce deníku pro lékaře **Ärzte Zeitung**. Do mé náplně práce spadalo mimo jiné i dodávat do každého čísla jednu bublináž. Musel jsem splnit tato kritéria: text v bublině se musel týkat aktuálních problémů v medicíně anebo ve zdravotnictví a obrázek nesměl být kreslený, ale filmová fotografie. Vydržel jsem nejen až do oficiálního odchodu do důchodu v roce 1996, ale několik let jsem navíc přesluhoval. Výběr z těchto bublináží se dočkal dvou samostatných výstav ve Frankfurtu a okolí.

Novoročenka na rok 1990

Poznámka pro mladší publikum: ten usměvavý pán v kravatě je jistý **Gorby** ze SSSR...

A dodatek pro postarší publikum: letos to bude patnáct let, kdy se v e-GAGu objevilo logo čertíka s buřinkou, aby připomnělo už zaniklý, avšak svého času pověstný satirický časopis! V tuctu kapitol jsme českým přátelům kreslených vtipů mohli přinést absolutně nejzasvěcenější a fakty, snímky a kresbami bohatě ilustrovaný cyklus o časopisu od přímého účastníka - redaktora Pardonu **Pavla Taussiga**. Přípravil: **G-men**

Pavel Taussig:

„Moje Pardon – Story“

Volné kapitolky z historie německého víc než jen humoristického časopisu Pardon z pera jeho redaktora. V závěrečné kapitolce seriálu se autor věnuje pozoruhodné formě ukončení jeho existence

Takto vypadala hlavička posledního dílu z GAGu č. 11 - vyšel 17. 3. a to na str. 5 a 6.

A jak to celé vypadalo? V roce 2004 koncem roku vyšel cyklus článků *“Moje Pardon-Story”* na pokračování pětkrát:

V GAGu č.: 70 - I., 71- II., 72 - III., 73 - IV. , 74 - V.

Tento seriál vyšel v tomto ročníku naposledy v čísle z 30. 12. 2004.

V roce 2005 pokračovala Taussigova *“Pardon-story”* od samého počátku ročníku.

V GAGu č: 1 až 11 - díl VI., VII, VIII. IX. X. XI. XII.

V ročníku 2004 však může čtenáře (hledáče) plést původní název bulletinu **“Zprávy ČUK”**. Byly totiž číslované od č. 1 do č. 90. Z toho lze odvodit, že vycházel - jen pro legální členy spolku českých karikaturistů - v průměru dvakrát týdně. K přejmenování *Zpráv* na e-GAG došlo v průběhu roku a proto byl až do konce roku číslován e-GAG i samostatně (číslo *Zpráv* bylo uvedeno kvůli kontinuitě v závorce).

Při nedávném zapisování přírůstků do knihovny publikací kresleného humoru jsem překročil další hranici... vlastně jen dorovnal, když jsem zapsal publikaci s číslem 1800. Byl to katalog výstavy **Polylegran a hosté**, uspořádané ČSVU pod patronací časopisu *Mladý svět*. Pod obálkou černobílého čtvercového výtisku o 16 stránkách s kresbou **Josefa Žemličky** (vpravo!) se skrývají kresby dalších členů neformálního spolku od Borna po Weigela. Vernisáž proběhla na Národní třídě v Praze v síni svazu spisovatelů 4. 12. 1969. Už samo datum říká, že to byla poslední kapitola z dějin této humorutvorné skupiny výtvarníků. Tím, že se stala i závěrečnou (Haďák, Kalousek i Nepraš si už brzy v novinách „ani neškrtnou“) uvádí sešitek hned na 2. stránce důležitou informací = přehled všech oficiálních výstav Polylegranu, založeného v roce 1959. Byly jen 4 a to v tomto pořadí: **1960** - v síni ÚLUV, **1962** v síni Fronta a **1964 i 1969** v síni Čs. spisovatelů.

Pokud si můj chabý mozek vybavuje, byl jsem skoro na všech, tou výjimkou byl zřejmě 1964 (zřejmě se konala až po 1. 10. A to bylo datum mého odchodu na dlouhou službu vlasti v Písku a Táboře). Vybavuji si tuto poslední víc co do vernisážového programu, než co do kreseb. Svobodné pražské jarní období se v uměleckých kruzích protáhlo až do podzimka 1969 a tak jsem se v obecnstvu ocitl přímo za zády jedné z modelek z všumprumky, která tam za doprovodu kapely Šmidrové předvedla striptýz. Katalog mi teď připomněl, že tato výstava měla i u nás neobvyklé prvenství - zúčastnilo se jí svými kousky 7 zahraničních karikaturistů! Nejstaršími z nich byli ti dva nejznámější: Freddy Sigg (1923) a Nehar Tüblek (1924) - Švýcar a Turek. Sigg jsem už rok znal z Nebelspalteru a jeho obrázky už měly svůj sešit v oddílu mezinárodních autorů. A Tübleka jsem zase znal díky několika oceněním z legendární Bordighery. Z Itálie si v letech 1963 - 1969 do Istanbulu přivezl trofeje: bronzovou, stříbrnou a zlatou palmu. A mezi slovnými hosty se na výstavě prezentoval i o dvacet let mladší Slovák Fedor Vico (1944). Z domácích 16 *polylegrandistů* je docela kuriózní dvojí zastoupení dvojice autorů firmy Neprakta. Krom Nepraky (Jiří Winter) se v katalogu samostatně představil i Bedřich Kopečný. Druhou početní - méně příjemnou - úlohou bylo zjistit, kolik z tehdy vystavujících našich kreslířů dodnes žije. V poslední době pamětníků ubývá a krom hostujícího Vica ještě dýchají tři Češi: Jelínek, Jirásek a Weigel.

BEDRICH KOPECNÝ

Degenerace JIŘÍ KALOUSEK

Deflace

Zpět k hlavnímu tématu - mé slavné sbírce knih s obsahem kresleného humoru. Namátkou jsem se probíral seznamem. Začíná sloupcem „A“ se jmény autorů. A tak jsem si zapsal, kterých jmen je v knihovně dle seznamu seřazeno pod sebou nejvíc. Jde samozřejmě jen o publikace, většinou sbírky či alba, anebo obsažnější výstavní katalogy a kalendáře. Účast v hromadných, za totáče co do autorů „kolektivních“ publikacích, se proto nepočítá. Závěrečné pořadí je docela očekávatelné, přesto je třeba k němu dodat pár dalších informací. První z nich je jasná, ale tak důležitá, že ji uvádím předem. Nejde tu o počet autorům vydaných publikací. Jde o jejich počet v mé knihovně „cartoons“. Takže:

1. Neprakta	62
2. Slíva	39
3. Kantorek	39
4. Renčín	33
5. Jiránek	28
6. Barták	25

Pokud jde o našince, s odstupem lze ze seznamu vypsat tato jména a počty publikací: **Lada 9; Urban 8; Vyčítal 8, Matuška 7; Holý 7; Martenek 7; Pálka 6; Born 5.**

Ze zahraničí je v knihovních regálech bilance tato: Vico 11; Effel 8; Jablonovský 7; Rauch 7; Tomaschoff 7, Ungerer 6; Lengren 6; Schmitt 6; Steinberg 5; Sempe 5; Loriot 5.

Pokud vám není jasné číslo u jména Fero Jablonovský - je to zásluhou sbírek „To je ale velké nedorozumenie“ z raných let devadesátých minulého století. A Erich Schmitt? Všechny jeho knížky byly zakoupeny za časů soudruhů v Německém kulturním středisku v Praze (většinou jde o krátké stripy beze slov - kupř. Schwester či Oberschwester Monika).

Ve statistice se ovšem ocitají i autoři s vyšším skóre, jako z „cizáků“ Polák Luczynski (13 kusů - z toho 7 katalogů) anebo z „tuzemčanů“ pár NOSů (13 děl - z toho tucet kalendářů).

Jak vidíte na sedmi ukázkách z katalogu **Polylegranu**, jež doprovázejí text, takto různorodý (pokud jde o namixování autorů) výtisk se do uvedeného pořadí nepočítá!

Z výše uvedených čísel je však patrné, že té první silné šestici lze jen těžko konkurovat.

Přesto to má i své mezery. Petr Urban by se určitě ocitl výš, kdyby jeho alba mi byla (jako sběrateli) milejší. Anebo kdyby autor redakci GAGu věnoval občas nový svazek k recenzi či přímo do ojedinelé sbírky knih zaměřených jen na kreslený humor a jeho autory. Naopak už zesnulý Pavel Kantorek těží ve statistice z toho, že jeho někdejší exilový vydavatel Milan Cimburek sloužil se mnou na vojně. A po převratu mi věnoval kompletní sbírku ve Švýcarsku vydaných knížek - spolu s více než tuctem nástěnných kalendářů. Číslo pak znovu nabobtnalo díky opakovanému vydávání stejných titulů i v Česku.

U většiny z takto v seznamu uvedených autorů nejde jen o sbírky jejich vtipů. Mohou to být i monografie, ale také knihy, které tito karikaturisté dostatečně vyzdobili. Avšak ne každá z knih se do této knihovny automaticky dostala. Třeba román, který mezi desítkami stran textu má tu a tam obrázek, tu těžko najdete. Kresba musí být nedílnou součástí anebo podstatnou složkou publikace. U Bartáka je výhodou, že neilustruje příběh, ale do knihy prostě dává tématicky spřažené, ale samostatně humorně působící kresby. Obdobně to dělá Slíva. Ale ani sebevtipnější obálka k cizí próze k zařazení do tohoto seznamu nestačí. Tak třeba u Ne-

prakty se uznává jeho (jejich) humorný komiks, ale nikoliv už Černí baroni. Je tu životopis, ale ne spousta všelikých komerčních „zakázek“. U Lady jde jen o kreslené vtipy plus „Z mého života“. U Renčina ve sbírce chybějí též některé z katalogů a dokonce i ta životopisná kniha „Z krabice od bot“. Born se kvalifikoval pouze díky „dávným“ několika knihám vtipů; Ony honosné knihy plné obrazů anebo pestrá obrázková alba pro dětské čtenáře nevedeme.

Přesto jsou i jiné faktory, které ovlivňují výše uvedené pořadí. V knihovně chybí některé tituly luxusnější, prostě ty drahé. Nastává to, když je sběratel nedostane od autora, ani se později nedají objevit v antikvariátu. Konečně o tomto zdroji jsme už měli v lednu text v rubrice „**Náš tip**“ - kdy jsme učinili výpravu k regálům, které se prohýbají v antikvariátech. Ale jen nesměle - pouze po internetu. Ale zpět ke sbírce...

Většina titulů, jak těch starších „československých“ anebo velká část vydaných do konce minulého století v zahraničí, byla pořízena z „rodinného“ rozpočtu autora. Vlastně až během vydávání GAGu se knihovna žánru „cartoon“ rozrůstala i díky darům či autorským výtiskům od části výtvarníků. Velkou část z více než 1600 titulů tvoří katalogy z mezinárodních výstav kreslených vtipů vydaných ke dni vyhlášení vítězů. Několik desítek jich je ze soutěží, kde jsem byl buď organizátorem nebo „*jurorem*“. Další desítky katalogů mi pak od organizátorů přicházely poštou (včetně těch pověstně tlustých - jako je turecký Nassredin Hodja). A hodně jich pochází právě z výměny knížek mezi porotci - kde kdo je přiváží do cizí země proto, aby měl kolegům co věnovat anebo s nimi „měnit“ za ty jejich...

Únor - měsíc knihy

Jak vidíte, namísto půlky března, kdy vyjde příští GAG, jsme se tentokrát na knihy zaměřili už teď... A rozumíme si v tom, že tady jde o humorné knihy a navíc knihy dost divné, protože často beze slov. Tak je to u kresleného humoru prostě zařízené.

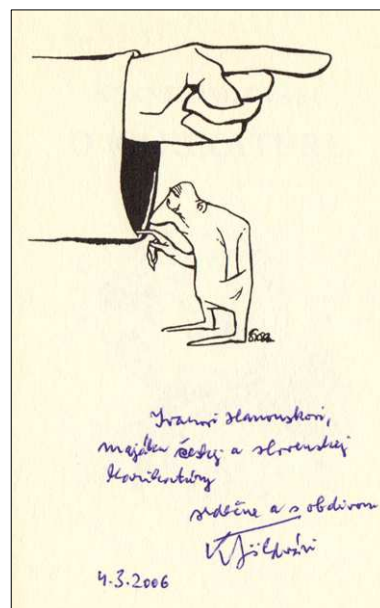
Někdy za zimních dlouhých večerů se možná přinutím zjistit, kolik procent z nich tvoří právě pestrostylové a mnohoautorské katalogy v této sbírce. Ale zatím ještě přidám jednu poznámku. Kromě zde probírané knihovny, je v archivu ještě zatím nezapočítaných na půl tisíce tenčích katalogů nejrůznějších výstav - a z toho možná tři stovky z řady čtyř set katalogů kobrovských *Salonů kr.hu*, jejichž úplný seznam teprve nyní poměrně pracně dáváme dokupy.

Taková statistika o výskytu katalogů v této sbírce ukáže píli či aktivitu autorů (zřejmě hlavně našich) zase z jiné stránky.

Vždyť právě ten, kdo po zániku „dikouška“ a dalších titulů, náhle nemá kde prezentovat své dílo, by měl mít důvod realizovat se aspoň ukázkami určenými veřejnosti prostřednictvím výstav, a nejjednodušší jsou samosebou ty „kolektivní“. I tady je však nutno brát úvahu, že těch mezinárodních, tzv. „posoutěžních“, co se u nás konaly pravidelně, prudce ubylo a tím i možných prezentací desítek karikaturistů alespoň jedním kouskem z aktuální tvorby.

Přestože je to „hraběcí rada“, slyšte ji. Zasloužili kreslíři by měli využít svých různých výročí (kulatých narozenin) a to především v místě svého bydliště, či svého životního působení. Myslím tím individuální výstavu! Jenže to chce trochu aktivnější přístup celé rodiny, pokud autor s takovou výstavou souhlasí - udělala by mu radost.

Nu a - proč to nepřiznat - i takové katalogy si rádi do archivu české karikatury nové doby nejprve zapíšeme, pak do regálu zasuneme a též autora pochválíme - nejen v e-GAGu. Já dobře vím, že málokdo může dohnat Fedora Vica či Nepraktu v jejich množství, ale o to bude takový katalog svým způsobem cennější!

Na závěr: Poděkování*)

*) Patří všem, kdo do této mé (naší) velmi originální sbírky publikací kresleného humoru přispívají pravidelně (viz třeba dva recenzované katalogy v tomto čísle!) Ale i dárcům, kteří tak aspoň jednou učinili anebo se k tomu teprve chystají. Díky.

Ivan Hanousek, maják...

Kreslené vtipy jsou označeny jmény autorů

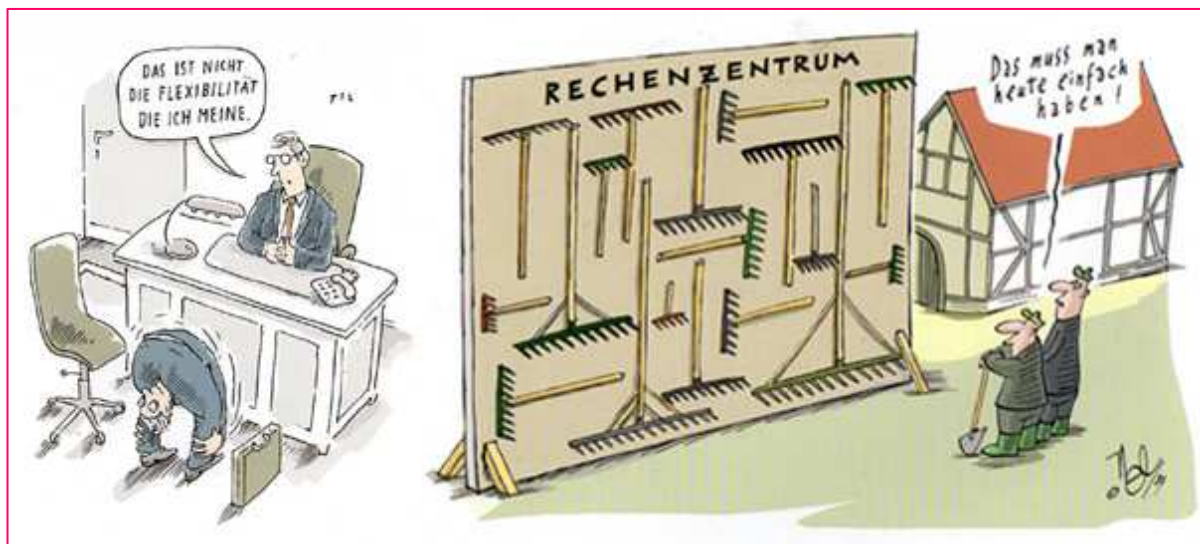
Kresba: **Szymon Kobylinski** - autorské věnování v knize **K. Földváriho: „O karikaturě“**

"Arbeit ist das halbe Leben?"

Pro někoho je ten otazník na konci názvu zbytečný. Jsou opravdu na světě lidi, pro které pracovat znamená žít - ať už to vezmeme z jakékoliv strany. Vždyť se práce dá nazvat třeba obživou, určitě je to právě práce, která většinu z nás odlišuje od opic. No těpic! Takovým výrokem bychom asi nepotěšili katolickou církev v Německu, která se s tamními odbory (u nás něco nemyslitelného?) přičinila o výše jmenovanou výstavu a k ní vydaný pěkný katalog. Má praktický čtvercový formát a 76 stránek pokrytých většinou barevnými vtipy nikoliv jen německých karikaturistů na dané téma. Odpovídají na otázku různě - ale vždy jde o odpověď vtipnou. Často dokonce kladnou, protože je jisté, že profesionální karikaturisté svou práci určitě za důležitou součást života pokládají.

A ti, kteří se žijí jinak, kreslení vtipů je jim pouze koníčkem, se určitě od nich moc neliší... Jenže! Smyslem kreslení vtipů je vše obrátit, z tématu vytěžit legraci jak to jen jde a takzvané vážné problémy odlehčit - ba zesměšnit. Právě od německých karikaturistů bychom očekávali tradičně ostrou, satirickou notu. Konečně proč bychom se neopřeli do zaměstnavatelů /pracháčů, vykořisťovatelů, kapitalistů/ když to pořádají odbory. A proč bychom si neměli všimnout i vzájemných vztahů na pracovišti, našich kolegů, vedoucích, mistrů, a třeba i přitažlivých kolegyň. Můžeme se tak vlastně veřejně vyzpovídat i z různých hříchů - když už to má pobavit také církevní obec...

Kresby:

Vlevo: "To není flexibilita, kterou jsem mínil." (Til Mette)

Vpravo: HRABACÍ CENTRUM. "To se prostě dneska musí mít!" (Ioan Coizacu)

To kyvadlo na obálkovém vtipu soubor hezky uvádí; vždyť takjové kyvadlo obě strany společnosti parádně vyvažuje. Je to sice stylem jednou ti, podruhé tamti..., hlavní však je, že ta práce tady je a má smysl. Zajímavé ovšem je, že autorem vtipu na obálce katalogu (**viz!**) je Rus. **Vladimír Nenašev** se narodil roku 1955 v Buzuluklu! A není sám. S příjemnou a nám tolik blízkou německou důkladností jsou poslední stránky katalogu věnovány medailonkům pětatřiceti vystavujících autorů a z nich se jich tucet narodilo v jiných zemích. A to nejen v nedalekém Rakousku, ale třeba až v Japonsku, v Syrii, Itálii, Rumunsku, v Rusku a na Ukrajině. Hned tři dnešní Němci se narodili ještě na české straně dnešních hranic. **Reinhold Löff-**

fler (1941) se po válce s rodiči ze Sudet stěhoval do Mnichova a **Helmut Jacek** (1942) pochází z *Aussig an der Elbe*. (Jak je nám ten svět dnes malý: i autor těchto řádků je dvaactýřicetý ročník a kousek od *Ústí má nad Labem* má domek; zbyl tu vejmínek po odsunutých Němcích).

Třetím rodákem z českého území je **Jan Tomaschoff** (1951), jenž také s rodiči odešel do Německa. Jak je však vidět z data u rodáka z Prahy 6 nešlo z české strany o jeho násilný odsun... Tady je na místě poděkovat MUDr. Honzovi za zde recenzovaný katalog. Není jeho prvním (snad ani posledním) příspěvkem do naší velesbírky publikací kresleného humoru.

Kresby:
Nahoře: "Ve vaší firmě se skoro nevyskytuje syndrom vyhoření, Jak to?"
 "Každého. kdo si stěžuje na přepracování, okamžitě vyhodíme!"
Dole: PARKOVIŠTĚ PRO ŽENY
 "Za to míň vyděláváte!"
 (2x **Jan Tomaschoff**)

Všem vystavujícím autorům uložil vydavatel katalogu povinnost doprovodit své autobiořádky i o autoportrét. Tím se myslí kresba jejich vtipným stylem. A všichni pěkně poslechli. I v tu chvíli už osmdesátiletá **Barbara Henniger** (1938) rodačka z Drážďan a tvořící (dodnes!) nedaleko Berlína pro *Eulenspiegel*. Závěrečných 8 stránek svazku

nám tak dává nejen slovní, ale i výtvarný pohled na autory. Vidíte tu vizitky autorů, jak jsme

 <p>Jan Tomaschoff Dr. med., geboren 1951 in Prag. Mit zwölf Jahren erste Veröffentlichungen. Seit 1966 in Deutschland. Kunstakademie Düsseldorf, danach Medizinstudium. Seit 1990 Cartoons in verschiedenen Zeitungen und Zeitschriften. Lebt und arbeitet bei Düsseldorf. www.jan-tomaschoff.de S. 49, 55</p>	 <p>Barbara Henniger 1938 in Dresden geboren. Architekturstudium an der TH Dresden. Ausbildung und Tätigkeit als Journalistin an einer Dresdner Tageszeitung. Lebt und arbeitet seit 1967 in Strausberg bei Berlin. Freischaffende Karikaturistin, ständige Mitarbeiterin des Eulenspiegel. Buchillustrationen, Plakate, Kalender, Kabarettausstattung. Zahlreiche Bücher, Preise und Ausstellungen. www.barbarahenniger.de S. 37</p>	 <p>Vladimir Kazanevsky geboren am 24.07.1950 in Lebedin (Ukraine). Studium an der Kharkov State University mit Schwerpunkt kosmische Strahlenphysik. Arbeitet derzeit als freier Karikaturist und Autor. Ausstellungen sowie Veröffentlichungen seiner Arbeiten in zahlreichen Zeitungen und Zeitschriften weltweit, gewann mehr als 450 Preise bei internationalen Wettbewerben in 51 Ländern. S. 53</p>	 <p>Nel (Ioan Cozacu) 1953 in Klausenburg (Rumänien) geboren. Studium an der Hochschule für industrielle Formgestaltung Burg Giebichenstein, Halle. Seit 1984 als freischaffender Cartoonist und Buchillustrator tätig. Mitarbeit bei verschiedenen Tageszeitungen und Verlagen. Lebt und arbeitet in Erfurt. www.nelcartoons.de S. 15, 33, 34, 35, 45, 74</p>
--	---	--	--

je vybrali, to červené **"S"** pod textem není pětka, ale znamená *Seite* (stránku), na níž má dotyčný obrázek, či dva obrázky... někdy i šest vtipů... (ih)

Ivan Steiger - 80

Je tomu tak, mistři kresleného humoru z konce tzv. *zlatých šedesátek*, se dožívají velmi po-
žehnaných kulatin - a zdaleka ne všichni. Pokud si vzpomenete na jména autorů, která bavila
svými satirickými kresbami čtenáře inteligentních periodik, s většinou z nich už se nepoba-
víme (Haďák, Malák, Jiránek, Kantorek, Renčín...) Kromě *Honzy Vyčítala* se pamětníkovi
vybaví hlavně jméno *Ivana Steigera*, který se dožil osmdesátky 26. ledna.

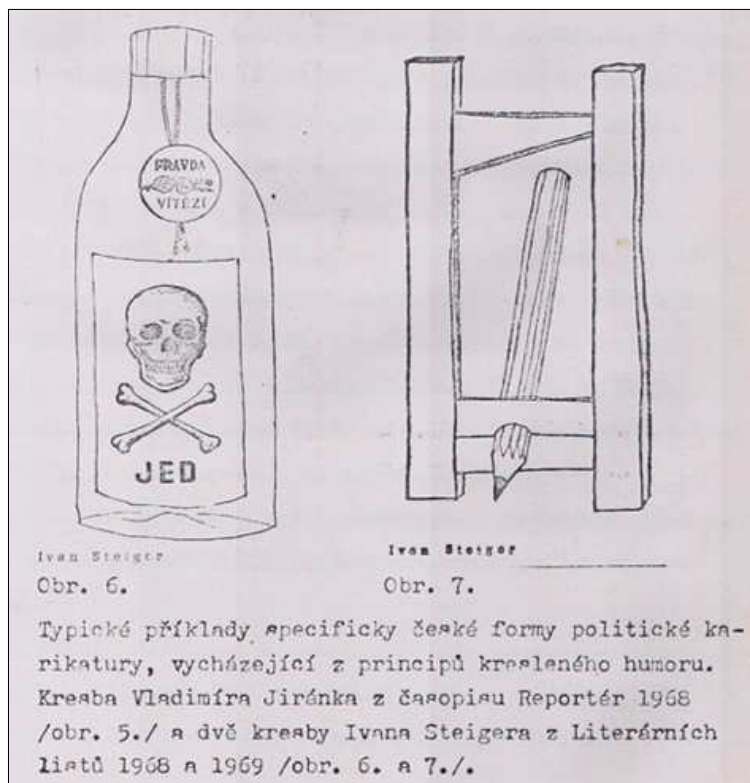
Kolegyně z novinářské fakulty, především však spolustolovnice z naší "novinářské" hospody
"Na ovocném trhu" *Nela Smetanová* - teď už pod jménem **Alena Slezáková** - připomněla
Steigerovo výročí textem v MfDNESu v den jeho narozenin, z něhož sem vybíráme:

Jeho vtipné i poetické karikatury znají čtenáři tisku v USA i v Evropě, především v Německu,
kam emigroval v roce 1969 a kde jen ve FAZ uveřejnil na 9000 kreseb. Ostatně německý prezi-
dent ho vyznamenal křížem Řádu Za zásluhy. Medailí za zásluhy o stát v oblasti kultury jej před
deseti lety ocenil i prezident Václav Klaus. Z větších prací ilustrátora, malíře, spisovatele i fil-
maře připomeňme knihy *Bible v kresbách* a *Umění hraček dvou tisíciletí*.

V nedávno vydané excelentní publikaci věnované *Pražskému jaru očima novinářů* se Steiger
objevil jako jeden z tuctu autorů nejvýznamnějších karikaturistů této historické epizody. **Ivan
Hanousek** v ní kreslí a jeho tvorbu vzhledem k tématu charakterizuje následovně:

Ivan Steiger *1939

Už během studií dramaturgie na FAMU (od r. 1958) rodilý Pražák začal kreslit neumělé kresbič-
ky, které otiskovaly Literární noviny. V roce 1968 už to byly originální tématické cykly publiko-
vané vedle hlavičky na titulní straně. Kreslil i pro Studenta a Reportéra. V roce 1969 odešel do
Mnichova, kde proslul jako sběratel hraček a autor kreseb pro deník Süddeutsche Zeitung a
FAZ, později i jinam. První knížka kreseb mu vyšla ještě v Československu, další už v Deu-
tscher Tagenbuch Verlag s názvem "Prager Tagebuch" v r. 1968. Věnovala se Pražskému jaru,
následně okupaci ČSSR a byla uvedena květinou rašící z pařezu. Krom jiného ilustroval sbír-
ku "Vtipy Radia Jerevan" a vydal i kuriózní kreslenou "Bibli".

A do třetice opravdový unikát: obdobný medailonek z diplomové
práce **Ivana Hanouska** z roku 1969 nazvané „Výtvarná publi-
cistika v českých novinách a časopi-
sech 1958 - 1968“.

Objevil se na straně 58 (za od-
stavcem o Vladimíru Jiráňkovi a
před odstavcem o Jiřím Jirásko-
vi). O dvě stránky dřív se záro-
veň nacházejí dvě tehdy čerstvé
ukázky ze Steigerovy tvorby pro
Literární Listy 1968 a 1969 (**viz!**).

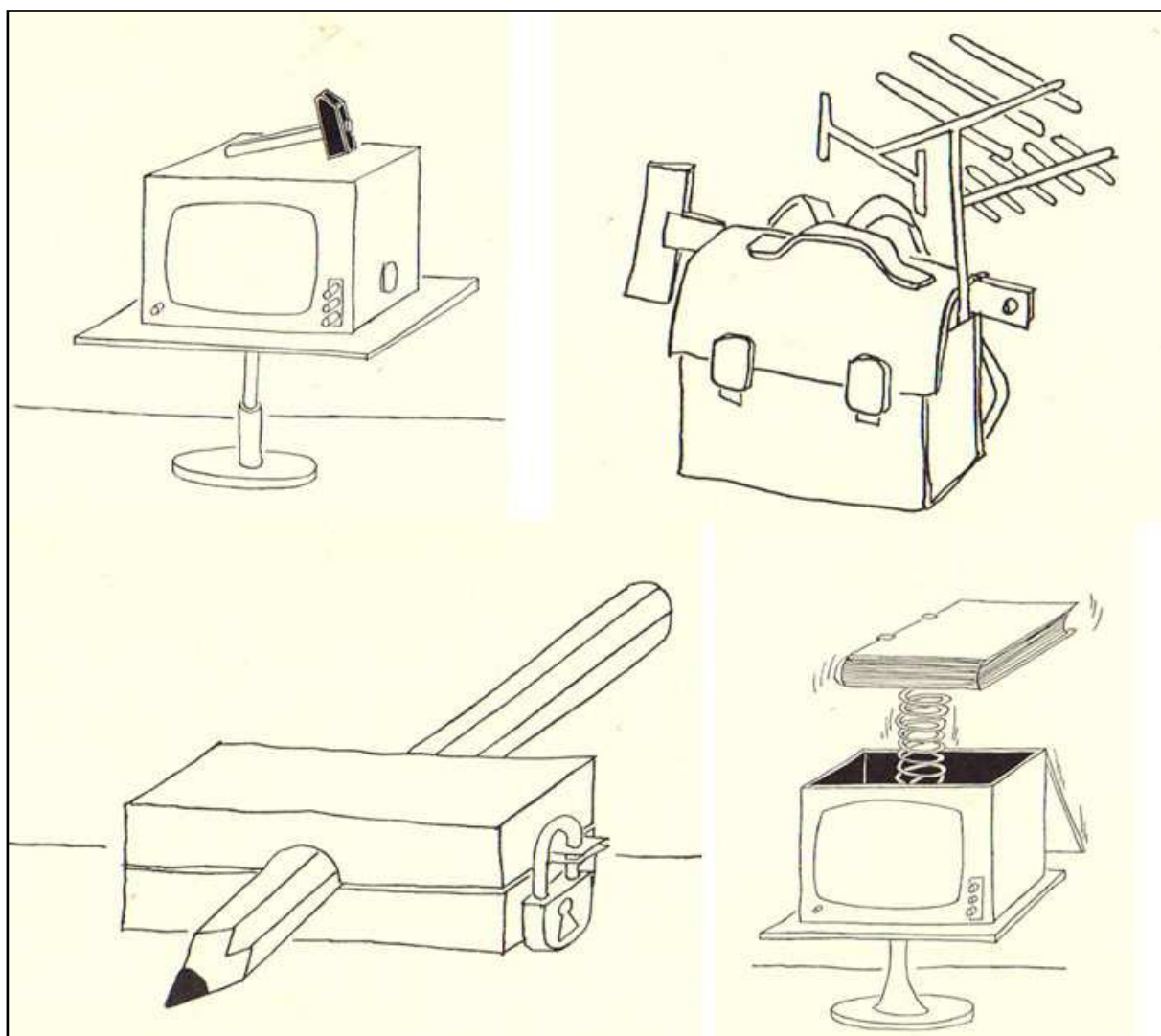
Obdobným příkladem jsou kresby
Ivana Steigera (nar. 1939), který
pro změnu vystudoval FAMU. Na
rozdíl od Jiráňka není tak dobrý
kreslíř a nevyužívá tak často
slovní zásoby pseudopolitiků. Je-
ho jakoby schválně neumělé do-
mečky, panáčky, kytičky a řády,
kormidelní kola a tančičky, jsou
však lapidárními záznamy probl-
émů, jednoduchými komentáři

k situaci, jakýmiš šarádami, při nichž se předpokládaný účinek dostaví v momentě, kdy pravý
smysl kresby objevíme. Obvykle Steiger rovněž pracuje spíš s rekvizitami moderní výtvarné
publicistiky, než s prostředky rodověrné politické karikatury což - pochopitelně - vyplývá i ze
známé skutečnosti, že nemá příliš výtvarného nadání.

Vzpomínám si, dodává autor těchto řádek, že Lidák i Jiránek měli k závěrečné větě tohoto hodnocení odlišný názor a doba jim asi dala za pravdu. Ovšem už tím, že byl tehdy vlastně začínající autor **Steiger** zařazen autorem diplomky mezi tucet (+1) důležitých karikaturistů své doby, má jistě svou vypovídající hodnotu. Autoři v oddílu „*Politické karikatury*“ měli své vlastní odstavce v pořadí: Jiránek, Steiger, Jirásek, Lidák. V dalším oddílu „*Polylegran*“ se stejného prostoru (včetně ukázek z tvorby) dostalo těmto autorům: Neprakta, Štěpán, Born, Malák, Renčín, Holý a Kantorek. A v samostatné kapitole „*KŠ*“ byli obdobně zařazeni také Steklík a Nepraš. **(IH)**

V roce 1978 vyšla ve Frankfurtu nad Mohanem kniha 138 Cartoons *Ivana Steigera* „**Kleine Bildstörungen**“ (Malé obrazové poruchy), která zachytila skok, který autorova tvorba udělala za pouhých deset let. Jeho „panáci“ získali učesanější zjev, jeho kresby se staly „dospělejšími“ a dovolily si rozkročit se do většího formátu (**viz obálka!**) a autor se pustil i do pracnějšího vršení detailů (okna, kapky, rybky...). Neopustil však stručná zátěže s knihou, televizorem či akváriem postavená na jednom nápadu (**viz níže!**). Otázkou, na níž by uměl odpovědět jen autor, je příčina toho „líbivějšího“ vzhledu vtipů. Bylo to nové prostředí, v němž se Steigerovy kresby musely prosadit, anebo docela přirozený umělecký vývoj autora? /g/

Kresby: **Ivan Steiger** - „*Kleine Bildstörungen*“

Odpověď na otázku položenou v titulku rubriky „Teorie“ najdete na webu. Stačí si tento odkaz okopírovat a vložit do vyhledávače:

https://www.seznamzpravy.cz/clanek/kresleny-humor-stale-bavi-jak-se-hleda-pointa-64057?fbclid=IwAR0jggCB8n3FR7LucN_Eu10Tg6-sYPE2VyguSA-RCBm_sD2wi8rKVZ8ikZM

Pokud jste na takovou dřinu příliš líní, třeba vás nalákáme sdělením, že jde o myšlenky z hlavy agilního organizátora **Mi-roslava Vostrého**, jehož schopnost vnutit se do některých médií je nesporně až závistihodná. Želbohu, zaostává v oblasti uměleckého projevu (myšlenkového zázemí?) autora. Pro toho, kdo v následujícím textu bude marně hledat název **Tapír**, pomůžeme: jde zřejmě o stejný spolek a totožnou osobu, dnes prezentovanou jako **předseda Klubu kreslířů a humoristů**.

Lucie Šmídová na webu Seznam.cz zveřejila 20. ledna 2019 materiál **“Kreslený humor stále baví. Jak se hledá pointa?”** Uvádí ho originálními klišé:

“Říká se, že čas a smích léčí nebo také, že humoru není nikdy dost. A zvláště v dnešní uspěchané a kritické době se lidé potřebují občas od srdce zasmát. Kreslený humor tomu jistě pomáhá.”

Jak se dostala Televize Seznam do kresleného vtipu?

(Video: Lucie Šmídová, Seznam.cz)

Politický humor a satira jsou **podle kreslířů politických vtípů** stále **v kurzu** a jejich obliba stoupá. Stejně tak stoupá i počet autorů. V přímém přenosu pořadu *Ráno na gauči* dokonce vznikl jeden originální obrázek speciálně věnovaný Televizi Seznam.

„Nakreslit obrázek netrvá dlouho, to je hned. Nejtěžší je vymyslet nějakou pointu, aby to bylo originální a vtípné,“ říká kreslíř a předseda **Klubu kreslířů a humoristů Mirek Vostrý**. Co v kresleném vtipu nesmí chybět? A existuje škola, kde se tomuto oboru věnují?

Podívejte se na rozhovor, který je součástí zmíněného pořadu, jenž můžete sledovat každý všední den od 7:00 v *Televizi Seznam*.

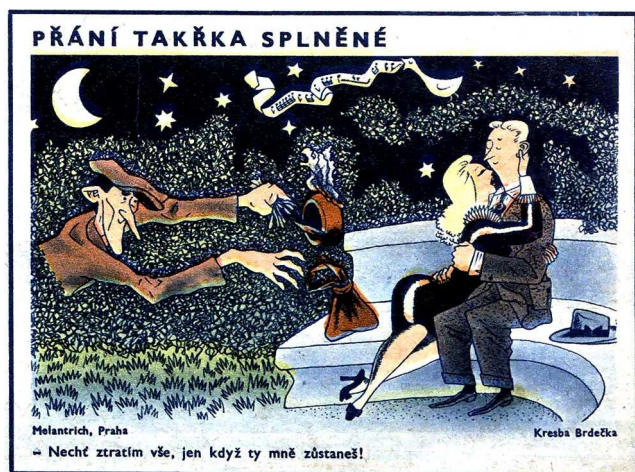
E-GAG děkuje *Mirkovi Fojtíkovi*, výtvarníkovi a galeristovi (svého času člena předsednictva České unie karikaturistů a dlouholetému tvůrci kreslených vtípů pro “Prager Zeitung”) za tip na tuto informaci.

Jestli máte chuť na neuvěřitelné shody, neobvyklé souběhy nečekaných událostí, jsme teď připraveni vám je tady přiblížit:

Pokud se vám zdá, že jsme k výše umístěným slovům nepřidali adekvátní ilustraci, mýlíte se. **Vlevo** vidíte žebříček nejprodávanějších knih v síti knihkupectví Luxor v měsíci listopad 2018. Na 6. a 8. místě v kategorii literatury pro mládež se umístily svazky *“Vtipy pro děti”* a *“Vtipy pro děti 2”* šířené vydavatelem CPRESS. Je to už dva měsíce, co jsme pro GAG napsali glosu, která si sice v dobrém úmyslu, ale de facto stěžovala, že taková příležitost určitě neměla ujít vedení **“České unie karikaturistů”**! Nabádali jsme vedení spolku, že by se měl každé takové příležitosti chopit a nabídnout vydavateli své nejlepší síly (resp. lidi) k vytvoření obrázků - třeba takovou, jakou je veselá kniha pro děti. Mezi členy ČUKu přece stále ještě zbývá aspoň desítky výtvarníků, která by takové knize pro děti dodala solidní úroveň výtvarného doprovodu! Jenže...

Jenže, když jsme se o vydanou knihu více zajímali, našli jsme vzápětí nečekanou informaci - dílo je už ilustrováno! Vydavatel si však pro tuto práci nevybíral z pestré nabídky kvalitních

autorů ČUK - nýbrž zvolil za autora **Mirka Vostrého!** A dříve, než jsme se s tímto nečekaným objevem svěřili stránkám e-GAGu, tedy dříve než jsme stačili v uvedené glose navrhnout vedení spolku, aby oslovilo vydavatele a nabídlo mu své kvalitní autory a jejich díla, byl na světě už tento žebříček. A v něm dokonce uveden i vydaný **druhý díl**. A asi též úspěšný, jak vidět z žebříčku... Předvánoční čas takovému titulu s pejsky na obálce náramně přeje a pod stromečkem nadělené vtipy se školákům líbí, to je jisté...

Glosa skončila v redakčním koši; jednak už bylo pozdě. A druhak? Jde přece o vkus nakladatele! Komu není rady, tomu není pomoci. Ale platí to i pro oficiální spolek českých cartoonistů: jak je možné, že se na jeho adresu vydavatel vtipů neobrátí? Nebo se snad obrátil a neuspěl? Spíš je pravděpodobné, že s nabídkou svých služeb (ne-li přímo s nápadem na celý takový počin!) přišel právě Vostrý. A zaslouží si proto svůj honorář. Smutné je, že tím pádem postiženým je dnes humornilovné dětské publikum. Od této chvíle si pár stovek či tisícovka děvčat a kluků vytvořila svůj první obrázek o tom, jak

vypadá kreslený vtip. Budou si prostě myslet, že tak se to dělá a nebudou tušit, že takto vypadal kreslený humor před sto lety. Jenže: jak si v našem magazínu brzy připomeneme, měl při podobném archaickém pojetí tvorby i jednu výraznou přednost - kreslili ho skuteční umělci, absolventi malířských akademií, prostě Mistři svého oboru... (I. H.)

Stvoření karikaturisty není tak jednoduché. Ví to nejen Pámbu.

František Kupka, jeden z nejnámějších českých výtvarníků vůbec, bývá často počítán i za skvělého karikaturistu své doby (a své země: Francie). Svě pozdější moderní kousky, za něž je nejvíc ceněn, si ovšem mohl dovolit, protože před tím ještě všem ukázal, že umí kreslit i realisticky. Pokud však můžeme věřit, že právě podle skutečnosti v Paříži zachytil "Stvoření člověka" (**viz!**). Jenže stvořit člověka prý nebylo tak těžké, jako zrod karikaturisty, byť dle Kupky tomu ze všech nejvíc napomáhala z větve rozšklebená opice... (Gag)

Kresby: **Jiří Brdečka, František Kupka**

Upřesnění k našemu průzkumu “Silvestr v českém periodickém tisku” v GAGu č. 1

Putin, Krym a Hrad (magazín DNES z 27. 12. 2019)

Protože jsme hledali kreslený humor v novinách, které vyšly přímo na Silvestra (a ještě k tomu nám toho dne MfDNES nedorazila (dodnes nevíme, co tam bylo za humor) opomenuli jsme projít čtvrtěční Magazín DNES z 27. 12. 2019. V této příloze se redaktori pokusili doprovodit kalendárium událostí minulého roku i dvanácti “měsíčky”. Obrázky ne vždy dost velkými, aby byly čitelné a divácky vycuknutelné. Ale většinou nápaditými, k dotyčnému měsíci padnoucími. Tři z nich jsme vybrali a doplňujeme, že ti čerti s dárky pro Toho Nejvyššího mířili k Hradu v **Prosinci**... Jména autorů koláží jsme z magazínu nepochytili. /red./

Národní leporelo v Národním muzeu

Zábavné komiksově leporelo „**Dějiny udatného českého národa...**“ **Lucie Sefertové** (viz starší GAGy i toto vydání!) se opět zviditelnilo. Bylo vystaveno až do konce roku (v nadživotní velikosti – 2x70 m) v Národním muzeu v Praze. Autorka (původně **Vrána** ze Sorry) se netají tím, že chtěla přiblížit naše dějiny s humorem. ®

Poslední šance jít na Renčina... Už jen dva čtvrtky!

Pokud jste Pražáci či integrovaní Středočeši máte ještě dvě možnosti shlédnout výstavu více než stovky vtipů Vladimíra Renčina - hlavně těch z posledního čtvrtstoletí pro naše deníky. Galerie Českého rozhlasu v historické budově na "Fošovce" či "Stalince", tedy na okraji Vinohradské třídy, je přístupná zdarma každý čtvrtek **od 12 do 18 hodin**. Dílo nabízí vlídná galerijní posádka, lze si přečíst slovo kurátora /viz foto/ i poslechnout hlas Vladimíra Renčina v zasvěceném pořadu *Milana Duse* anebo v teple shlédnout i jeho večerníčky. Časy, kdy se na Renčiny výstavy hrnuly desetitisíce návštěvníků a platili za to vstupné, jsou pryč. Přesto je zájem nebývalý! Vychutnat si metodicky uspořádanou expozici stojí za to. Můžete ji navštívit ještě 21. a 28. února tr.; v Praze nadlouho naposled. Pokud jde o další velké prezentace, zůstávají totiž Vladimírovi pozůstalí sympaticky zdrženliví. (r)

Foto: **archív**

Slíva se na Silvestra bavil po svém - jako scénograf...

Kolega novinář **Tomáš Čechtický** nejen že vydává další a další knihy, ale své nápady realizuje i jako aktivní důchodce. (To to letí! Vždyť ještě tūhle pracoval v redakci ŠKRTu.)

Ve vsi, kde se Plzeňáci vyššího druhu už léta slézají, tentokrát se hráli na Silvestra (tedy duo *Čechtický a doc. Slípka*) ve Skelné Huti dvě představení (odpoledne venku, večer uvnitř) s názvem “*Ve vinotéce*” (*MUDr. Slípka* je machr přes *víno*), další z tamních chalupníků *Jiří Slíva* se ujal ilustrování scény (scénografie). Krom pozadí a nápisu “*In Vino Der Die Das*” se uplatnila i Slívova slepice, z níž nakonec karikaturista vzápětí vytvořil také lept s *kokokokodavým* názvem... Rezonujícím s *MUDr.* jménem... (red.)

Nahoře snímky z obou představení, vpravo výsledný lept. A dole dvě díla pro scénu...

Punťa měl svůj časopis!
Vychází každou sobotu - sdělují nám nad hlavičkou týdeníku **List paní a dívek**.

A na obálce se pyšní obrázkovým seriálem, který svého času bavil nejen dívky, ale i kluky. Brzy poté, co se **Punťa** objevil na klíně filmové superstar **Grety Garbo** (**viz vlevo**) a jeho žárlivá **Kiki** musela jen přihlížet z pozarohu, raději si vymysleli (vymodlili?) vlastní časopis. A jeho historii coby prvního komiksového periodika u nás nyní zpracovali manželé **Lucie a Pavel Kořínkovi**. Publikace má příhodný název **“Zapomenutý hrdina českého comicsu (1934 - 1042)”** a **Ivan Adamovič** tomuto výpravnému dílu věnoval celou dvoustranu v “Deníku N” dne 21. ledna 2018.

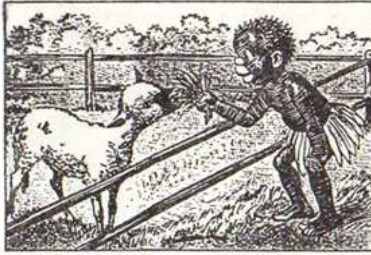
A niž bychom tušili, že se něco takového chystá, už od vánoc máme na stole s publikacemi, o nichž chceme v GAGu referovat, knihu **Punťa**. Vydalo ji hned po “listopadu” nakladatelství **KRUH** v Hradci Králové (1991). Napsaly ji **Blanka Svačínová a Julie Kaublová**, nakreslil **René Klapač**. Copyright na dílo mají na léta 1940 až 1942 právě tento výtvarník i obě zmíněné dámy (jedna se však zřejmě jmenovala **Sajfertová**). Náklad neznáme, ale cena byla 18 Kčs. Přinášíme zde alespoň vzhled lákavé obálky (**viz vlevo!**) a pár základních informací ze zmíněné knihy o 64 stránkách podlouhlého formátu.

Blanka Svačínová v úvodním slově ozřejmuje, že nápad i provedení byly dílem výtvarníka a že sama psala verše pod obrázky, jak se tehdy slušelo a patřilo - vždyť i poválečný **Ferda Mravenec** na zadní straně **Mateřídoušky** se bez veršované neobešel. Více příště - a v souvislostech! Pokud se mrknete na postavičku dole uprostřed, asi uhodnete v jakých. Nejen Tintin a Šmoulo-

vé mají dnes s příběhy z minulého století potíže. Jak však čteme o novém vydání, není to jen **barva pleti**, ale jde i o autorství textu (**Marie Voříšková?**) a dokonce o původu originálu...!

POZDĚ ČERNÝ BIMBO PLÁČE, ŽE SE PLETL MEZI RVÁČE.

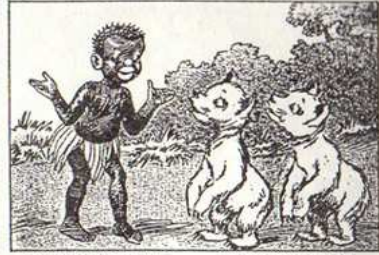
A TAK SOBĚ CHLAPEC MLÍ, KRÁTÍ PĚKNĚ DLOUHOU CHVÍLI.

BIMBO SEM TAM PROCHÁZÍ SE, ZE SVĚŘÁTKY PŘÁTELÍ SE.

NÁHLE MEDVĚDY DVA VIDÍ, KTERÁ ZCELA STRANOU LIDI

PEROU SE JAK KLUCI MALÉ, BIMBO KŘÍKNE, ABY STÁLI.

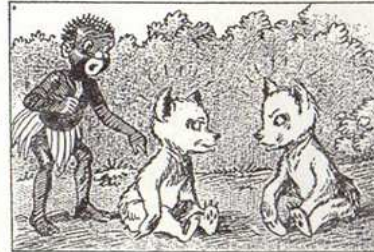
„BEZ PRAVIDEL PERETE SE?“ JAK ROZHODČÍ NABÍDESE,

A MEDVĚDI K TOMU SVOLÍ, KTERÝ Z NICH TĚD ŠOKA SKOLÍ!

BIMBO SEKUNDANTA DĚLÁ, ZÁBAVA TO PRO NĚJ SKVĚLÁ.

KŘÍČÍ, SKÁČE, HLUČNĚ VYSKÁ, NA PÍŠTÁLKU K BOJI PÍŠKÁ.

SPOKOJEN JE SOCII ALE ROZHODLI SE DÁT MU VALE!

NEBOŽ JIM UŽ NELÍBÍ SE, ŽE SE VPLET' DO JEJICH KRÍSE.

DŘÍVE SE JEN SPOLU FRALI TĚD BIMBOVI OBA DALI

DOHROMADY NA PAMĚTNOU, VŠICHNI TŘI SE SPOLU STŘETNOU.

A NA KONEC BIMBO PADNE, POZNÁ, ŽE TĚD ŽEATY ŽADNĚ

ŠMEDVÍKY UŽ VŮBEC NEJSOU, K PŘÍKOPU HO SVORNĚ NESOU

DOHODNUTI O TOM SPOLU HODÍ HO TAM PROSTĚ DO LŮ.

PŘÍKOPEM SE BIMBO VALÍ, LETÍ PŘÍMO NA MÝVALY.

MÝVALOVĚ PO NĚM SKOČÍ, BIMBO NA NĚ KULÍ OČI,

KDYŽ SE NA NĚJ VŠICHNI VYHNOU, A KARTÁČI ZLE HO DRHNOU.

ŽE MÁ BIMBO ČERNÉ TĚLO, POSLYŠTE, CO SE S NÍM DĚLO

MÝVALOVĚ BIMBA DŘELI, AŽ SE UPACHTILI CELI,

ALE TEN JE ČERNÝ STÁLE, CO S NÍM MAJÍ POČÍT DÁLE!

SKRÁBJÍ HO ZA UŠMA, ZLOST NA BIMBA VŠECHNY JÍMÁ,

A BIMBO SE JENOM KRČÍ, KDYŽ KOLEM NĚJ ZLOSTNĚ VRČÍ.

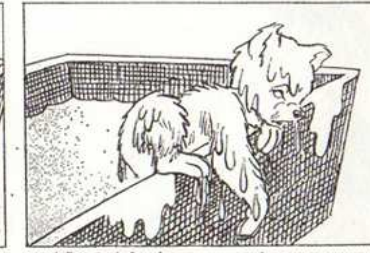
BLÍZKO ZEDNÍK SI OHÍTKU MICHÁ TU NA MALOU ZÍDKU

MEDVĚDEK, JAK TOHLE SPATŘÍ, HNED SE SE ZEDNÍKEM SBRTÁ!

DIVÁ SE PŘES OKRAJ KÁDĚ A V TOM ŠUPÍ JAK HŘSTNĚ HÁDĚ

SKLOUZL NA DNO, UŽ V NI TONĚ, DO LŮ ŠLO TO, VZHŮRU — TO NĚ!

MEDVĚDE SE Z KÁDĚ DRÁPE, TEPRV, KDYŽ SE KRAJE CHÁPE,

Z NÁDOBY JE VENKU ZASE — JEHO BARVA ZMĚNILA SE!

ZA MALIČKOU VSKUTKU CHVÍLI, MÍSTO ČERNÝ JE TĚD BILÝ.

MÝŠENKA MU BĚSKNĚ HLAVOU, TADY POMOC NAJDE PRAVOU!

MEDVĚDO KU PŘÁTELŮM LETÍ: „JEN SE CHOPE BIMBA, DĚTI!“

KAMARÁDŮM RYCHLE RADÍ: „JUTYJEM“ HO TAM V TĚ KÁDÍ!“

JAK PORADIL, TAK SE STALO, PÁR MÝVALŮ BIMBA VZALO,

UŽ HO JAKO PYTEL SAZÍ, ČERNĚHO, DO KÁDĚ HÁŽÍ!

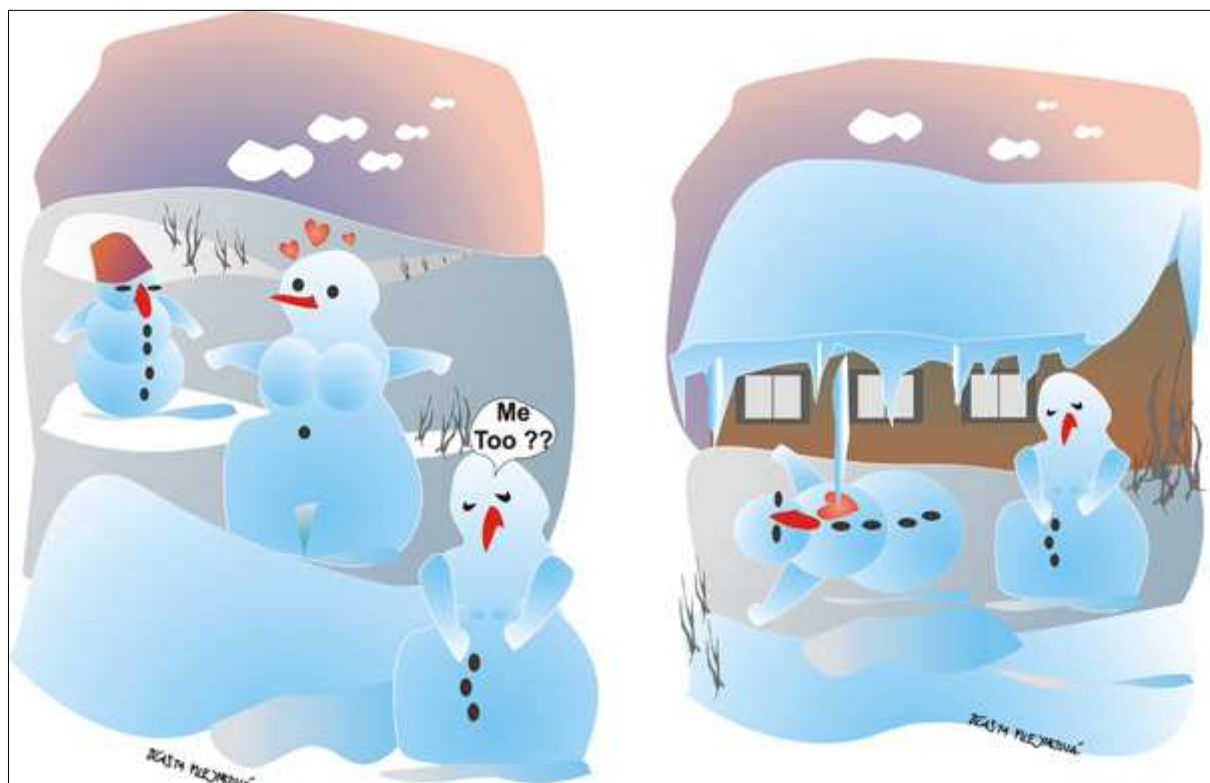

BIMBO SE TAM ZMĚNIL ZCELA! ČERNÁ BARVA S JEHO TĚLA

ZMIZELA — A NYNÍ BILÁ, MÍSTO NÍ ZAS NASTOUPILA!

Kdo by tohle tušil, koho by to napadlo? Puňta je tu hnedle dvakrát; nastavuje zrcadlo!

Mlejková ožila... sněhuláky pod Špilbergem skoulela

Dobrá zpráva přišla z Brna. **Vlasta Mlejková**, aniž by tušila, že se v tomto čísle objeví i na fotce v rámci jiné rubriky "Nápad", poslala čerstvou tvorbu. Po pauze si začala samozřejmě s humornými kousky, i když si nový výtvarný styl osvojila kvůli potížím s *gramlavýma rukama* - tím obohatila náš slovník "hantecu". Když to nejde tužkou na papír, jde na to přes počítač. A hele... jde to! Z cyklu sněhuláků 1 - 4 jsme vybrali polovinu. A byť bylo už toto číslo po korektuře, nacpali jsme je sem - aby nám do březnového vydání Mlejkové kousky neroztály. A navíc; když se teď začalo blbnout s tím Valentýnem... (g)

A ještě jedna pozvánka - tentokrát na křtiny!

PAMLSKY FIRMY NEPRAKTA

VERNISÁŽ VÝSTAVY A KŘEST PUBLIKACE
V SOBOTU 23. ÚNORA 2019 V 15.00 HOD.
OBRAZÁRNA ŽELEČ

ŠPEJCHAR ŽELEČ
muzeum a obrazárna

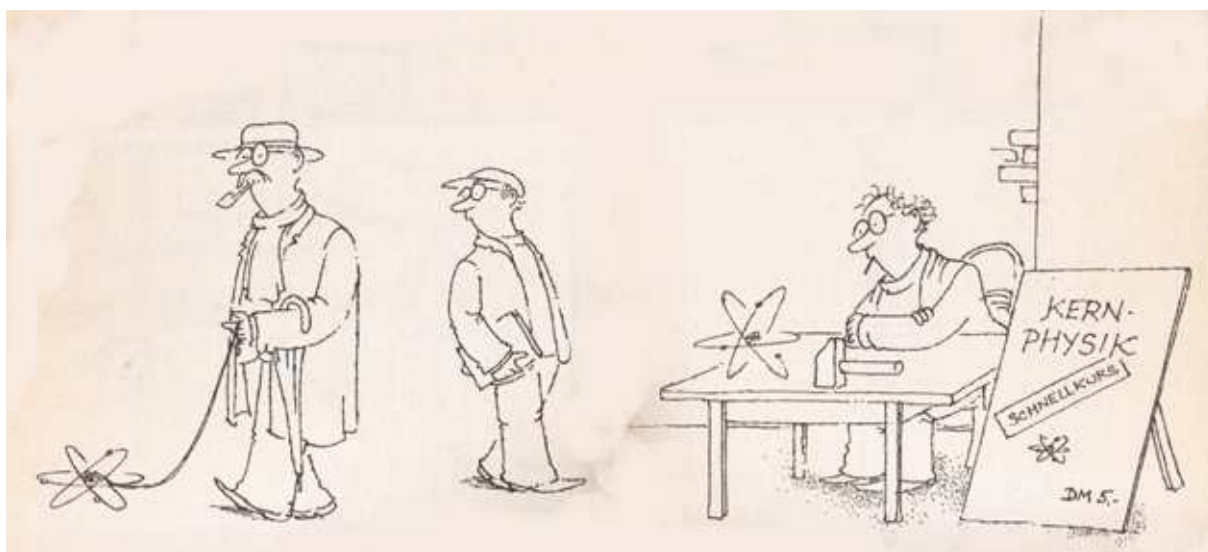
Kdo patří do Jižních Čech, má vyhráno, kdo z Prahy do Želče riskne sněhovou kalamitou, je odvážný ctitel Mistra díla. Pozvání do soukromé obrazárny v Želči je trochu neobvyklé. Výstava J. W. je dílem autora knih o umění a umělcích Pavla Šmidrkala. Nebudeme proto překvapeni, když bude zahájení výstavy zároveň křtem obsáhlého katalogu. (red.)

Pro méně dobrodružné povahy připomínáme, že trvá výstava Nepraktky v pražské ZOO!

I mezi autory a v kresleném humoru orientovanými čtenáři se občas objeví otázka: jak se mohl **Vladimír Renčín** prosadit i v zahraničí? Vždyť jeho texty pod obrázky i v obláčcích nad typickými figurkami jsou přece tak strašně české... Jak mohli jeho humor, byť v dobrých překladech, holdovat i v cizině?

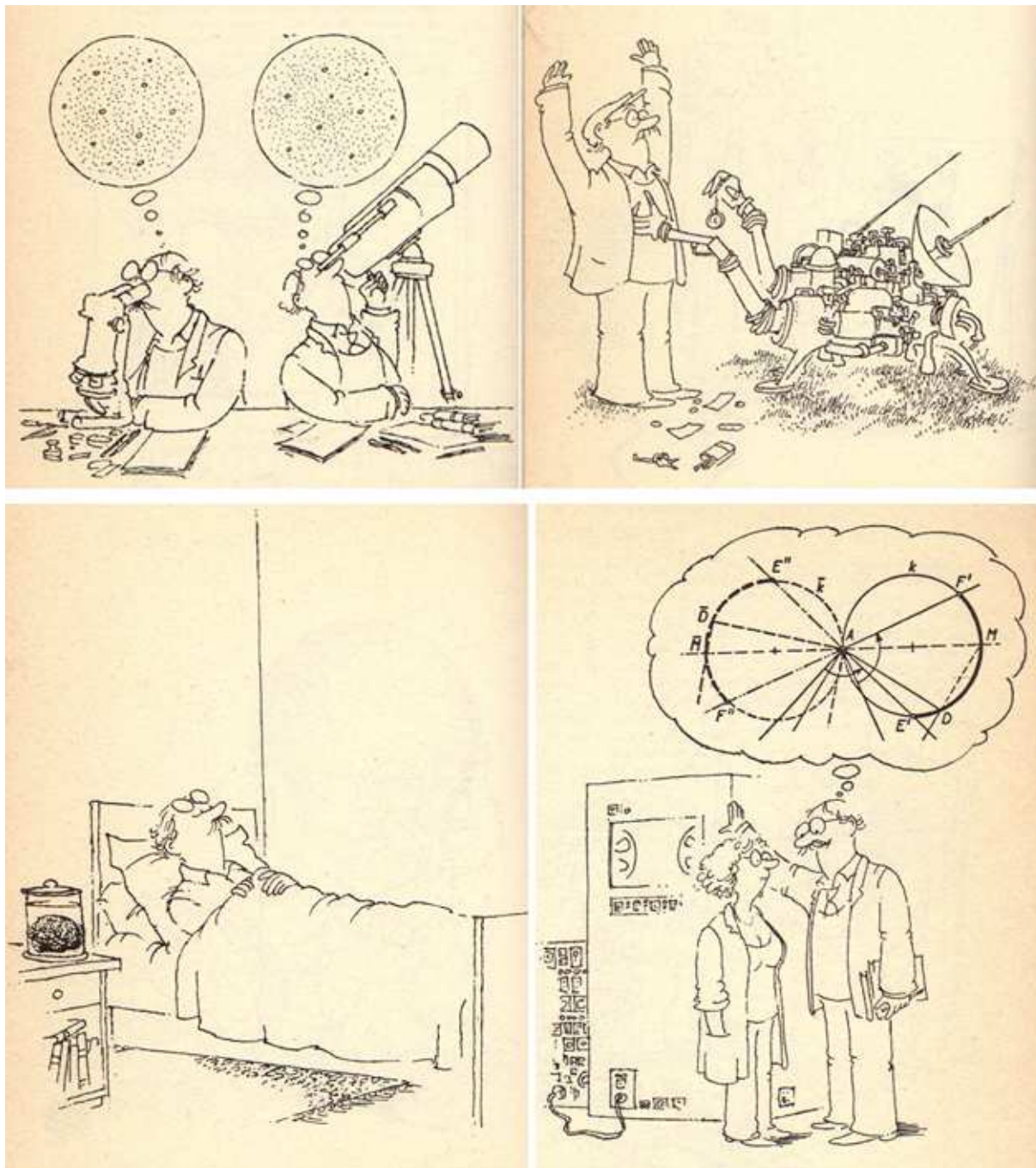

Vysvětlení je vlastně jednoduché a důkaz zde právě držíme v rukou. Nazývá se **Rečnín's Schöne Neue Welt**, je to kniha jeho vtipů o vědě a vědcích a... A jsou to vtipy **BEZE SLOV**.

Ne, že by se tam nenacházely žádné texty, ale jsou jen krátké, v němčině a od **Güntera Haafa**. Tak trochu dovysvětlují (zasazují do kontextu) k jakému problému vědy se jednotlivé soubory vtipů týkají. Nu a jsou zde - nejen v bublinách - i písmena a hlavně čísla, občas celé kopce, někdy řešení matematických příkladů včetně těch z geometrie. Jinde zase autor po-

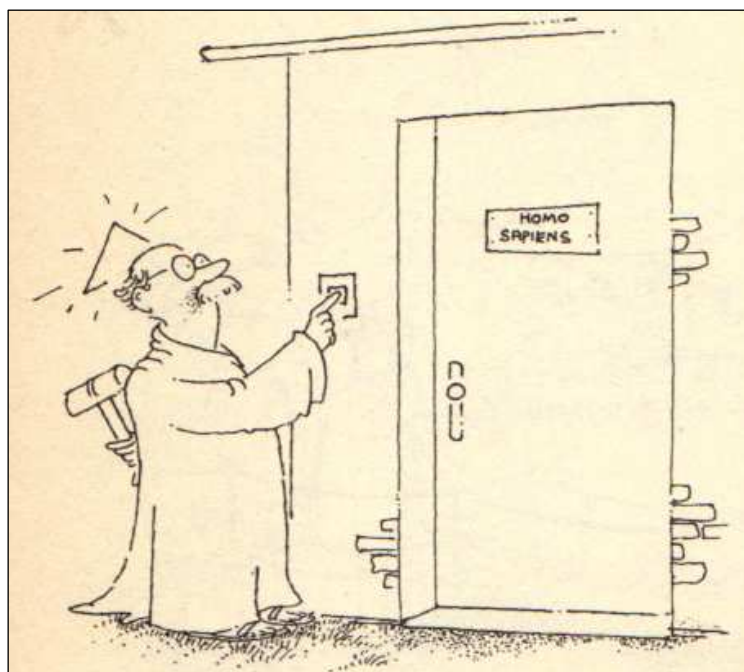
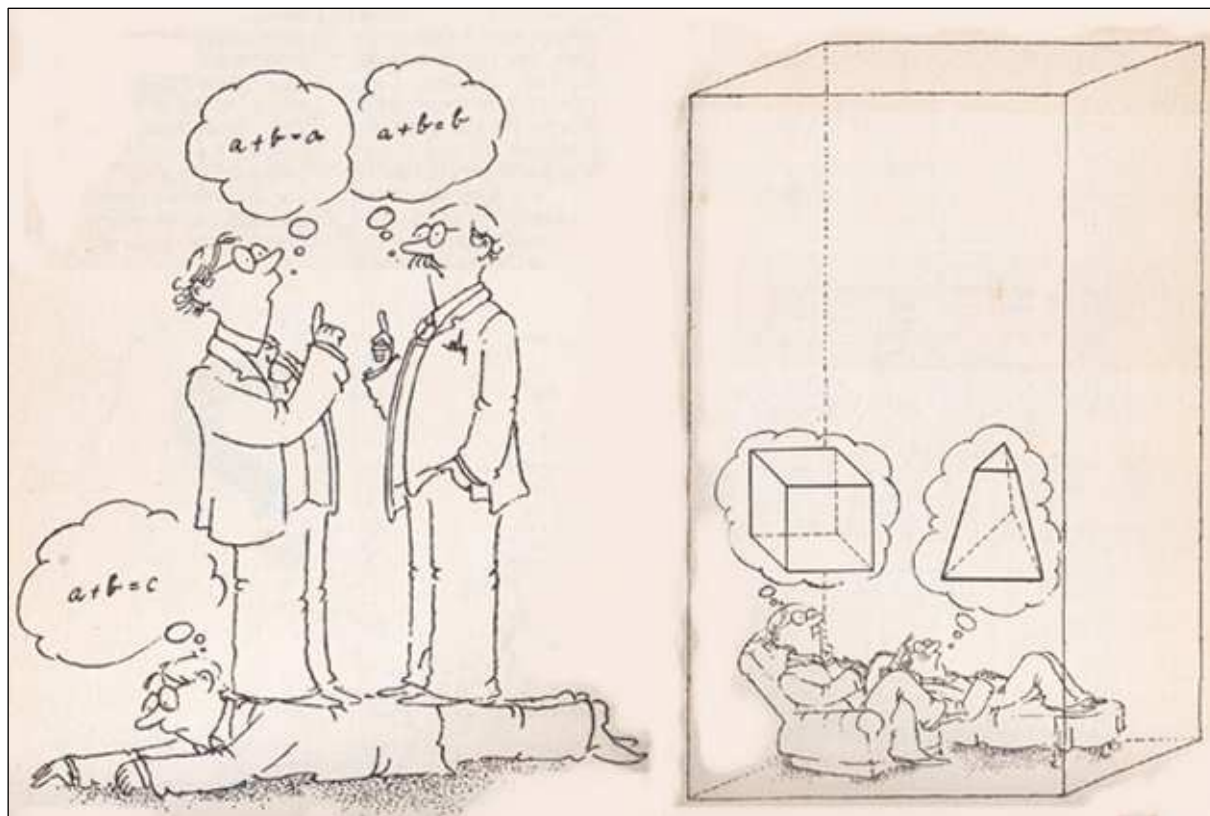
užívá vzorce, včetně těch z chemie. A navíc další slova, jsou jich statisíce, odpočívají uschované za knižními hřbety vysokých a plných knihoven, které do Renčínova světa patří stejně jako počítače. I když do něho vnikly až mnohem později a ve vtipech si s jejich vzhledem mohl zprvu dost pohrávat, což při jejich dnešní podobě už vlastně asi nejde.

Možek to nebere; tu rychlost, kterou některé vědecké obory nabraly v posledních letech. Ale právě mozek, občas i více mozků, se u autora také válí po podlaze, jak je chrlí moderní stroj jeden za druhým. Jindy se provalí z prasklé stěny mohutného computeru. Ten grafický mozek si ovšem Renčín vystříhl a namnožil - do originálů ho pak pečlivě vlepoval. A jeho vědec si ho před spaním dával do skleničky s vodou na noční stolek. Ano, jako zuby. **Viz vlevo!**

Jednou z "kapitolek" na samém začátku sbírky jsou vtipy s "Bohem" - tím klasickým, starozákonným, kterého pořadatel Haaf uvedl sloupkem s názvem "Am Anfang schuf Gott... und den Mensch bessert nach." A u toho sedí stvořitel na obláčku opatřený nadpisem "DO IT YOURSELF". Tato série vtipů končí kresbou, na níž Renčínův pámbu přichází zazvonit ke dveřím označeným HOMO SAPIENS a... za zády svírá v druhé ruce pádnou palici.

Mikroskopy i dalekohledy, počítače i zkumavky, matika i fyzika, roboti i vědci. Pračlověk i Bůh. A také současník i Sysifos...

Po nástupu husákovské cenzury Jaroslav Malák proslul originálním použitím "bublin" ve svých fórech, když je místo textu naplnil nesrozumitelnými vlnovkami. Těm (a taky autorovi) jsme ovšem na zadní stránce Mladého světa i uvnitř Dikobrazu dobře rozuměli. Bylo to zároveň naše rozloučení se svobodou slova. A také s autorem.

Obrázky místo slov v obláččích nad hlavou panáka jsme už dobře znali od Sama Cobeana z USA.

A nyní tohle všechno mohl využít Renčín pro lepší pochopení některých svých vtipů v mezinárodním prostoru, k jejich bezvadnému pointování beze slov.

Knížka, která má stotřicet stránek a na nich kolem stovky černobílých kreseb vyšla v nakladatelství Meyster Verlag v roce 1983. Do regálu s ostatními alby Renčínových vtipů jsem ji však mohl zařadit až před pár lety. Jak vidíte z otisku věnování, poslal ji královéhradecký karikaturista po vyjití redaktorovi, který mu kdysi ve Stezce tiskl kreslené seriály a byl už rovněž v nemilosti. Michal Novotný, též můj kamarád, už je po smrti a díky jeho ženě jsem ji posléze mohl připsat do své sbírky. (IH)

MICHALE,
POSÍLÁM TI MALÝ
PŘÍKLADY DO KUCHYNĚ.
ZDRAVÍ
MIREK RENČÍN
28/9 85

Kresby: **Vladimír Rečnín**

Nekorektně korektní seriál vysílá ČT

Zase je čemu se **smát**, i když *Most!* (...) pracuje s vulgaritami (...) Někdo se bude rdít, jiný ošívát či bouřit, nicméně **vtip** nemůže seriálu upřít ani nejsvatější škarohlíd. Scénárista a režisér (...) si ponechali maloměstský půdorys z předchozího *Trpaslíka*, ale vypustili kouzla, ubrali na **satiře** a přidali prostor Martinu Hofmanovi, jenž **skvěle baví**, přestože odpudivějšího hrdinu aby pohledal (...) Zosobňuje příkladného životního ztroskotance, který vlastní vinu odmítá a změnu nehledá. (...) V duchu titulního města, kde prostitutky pracují v kostele a pupek světa tvoří zaplivaný výčep, prostě nadává a přežívá, **ironicky** v rytmu písně *Wonderul Life*. (...) Obraz lokálního soužití dokonale usvědčuje z omylu povýšené kazatele korektnosti (...) Svým vyzněním je vlastně konvenční až osvětové pozitivní, protože pod provokativně nekorektní slupkou dává za pravdu právě chráněncům korektní doby.

Mirka Spáčilová: "Blbým se blbě žije, vzkazuje (...) *Most!*"; MfDNES 4. 1. 2019, str. 16

Spousta nové češtiny...

nosti hrubne, to spodní zůstává **vtipné**. (...) Návštěvníci webu dávají palec nahoru nebo dolů (...) Za celou dobu existence slovníku nejvíc palců získala slova *čvančary*, *milošekunda* a *babicovat*. To druhé slovo se používá jako **jednotka vulgarity projevu veřejného činitele**. Ujalo se i *zčápit*, využít dotace EU na soukromý projekt. (...) *Rathorika* se říká umět lhát přímo do očí. Velmi vděčným zdrojem je tiskový mluvčí *Ovčáček* (...) *hlásný truba*. (...) *Zkrndit* znamená vylepšit něco co fungovalo, aby to pokud možno už nefungovalo vůbec."

Kresba: **Lukáš Fibrich**, *Heknutá čeština* (2018)

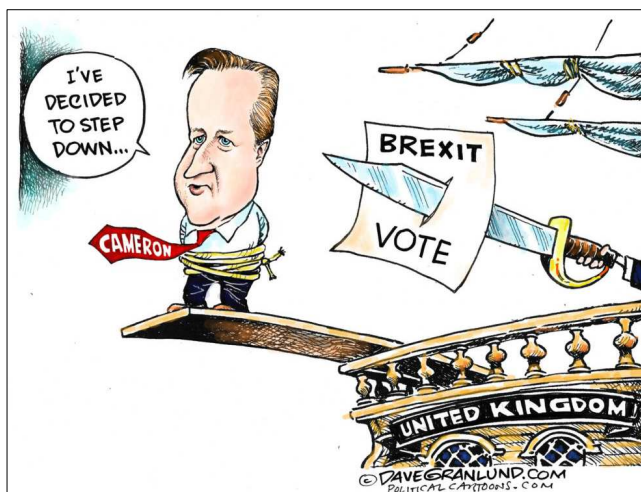
Scarlett Wilková: "Martin Kavka, milovník češtiny", *Magazín DNES* 2018, č. 49. str. 26 - 29

Co dělá David Cameron?

Muž, který prosadil referendum o odchodu z EU, je nad věcí. Brexit ho už příliš netíží (...) Podle nedávného průzkumu agentury *YouGov* má na Camerona negativní názor 58 procent Britů. Vyčítají mu, že po zmatku, který vyvolal, jednoduše odešel. Hned poté, co byly známy výsledky referenda, oznámil svou rezignaci. Na jeho účet vznikají **četné karikatury**, stoupá jeho kritika ve zpravodajských komentářích i na sociálních sítích.

Jana Šafaříková: "Zavinil brexit a zmizel", *MfDNES* 22. 1. 2019, str. 8

Kresba: **Dave Granlund.com**

S brexitem končí cynický britský humor

Není asi lepší cesty k poznání mentality národa, než je jeho **humor**. Ten britský byl vždy břitký, **ironický** a velmi štiplavý. (...) Tak jako si Češi dělají **legraci** z místní bezcharakternosti a vypočítavosti, **smějí se** Britové citovému chladu či kritickému odstupu: cynismu, skepticizmu, až bezohlednosti. (...) Jakkoliv je tradice tohoto **výsměchu** dlouhá a zřejmě nekonečná, dá se říci, že vrcholem v tomto oboru byli legendární Monty Pythoni, kteří dokázali britskou odtažitost a chlad ztvárnit v řadě nezapomenutelných skečů. (...) Popírání reality je tu přiváděno do krajnosti **ad absurdum**: až k cynismu, z něhož si dělají (...) tak skvělou a nesmrtelnou **legraci**.

Petr Fischer: "Tygr v Africe, brexit a blahodárný cynismus", Deník N, 28. 1. 2010, str. 10

Kalambúr je označení pro větu nebo souloví různých významů

Krátkými **skeči** s (...) někdy jemným, jinde výrazně ostřejším **humorem** oplývá činnost *Cabaretu Calembour* (...) tvorbou navazuje na naši tradici malých forem (...) **Kabaret** nabízí zatím šest večerních představení, jež oplývají písněmi a **humorem** postaveném převážně na slovních hříčkách. (...) Trojice třicátníků spolu donedávna působila v činohře Národního divadla (Orozovič a Suchý jsou členy hereckého souboru, Šotek byl dramaturgem).

Tomáš Štáštka: "Když se spojí Věstonická venuše a Maryša", MfDNES, 5. 1. 2019, str. 14

Retro do třetice

Další výprava do hlubin lidové tvořivosti z dob socialismu dorazila na pulty tužemských knihkupectví. Nese název *Po práci legraci III* a jejími autory jsou Jan Nejedlý a Jakub Šofar. K napsání knihy je (...) motivovalo "vědomí, že minulost se nemá zapomínat, že mocným se člověk může nakrásně **vysmát**, že **v humoru** se skrývají utajené meandry historie." (...) Na rozdíl od předchozích dílů autorům tentokrát pomáhali s hesly čtenáři. Spolupráce se nabízela sama,

humor jakožto hlavní obranná reakce funguje v Česku dodnes. (...) Ať už jde o **vtipy** na účet předsedy vlády Andreje Babiše, nebo ODS 90. let. "Víte, co se stane, když hodíte do Orlické přehrady člena ODS? Nejdříve vyplavou špinavé peníze a potom čistý komunista," připomíná Nejedlý.

Monika Zavřelová: "Švorcka i deprimace" MfDNES 29. 1. 2019, str. 16

Aby satira neutekla z divadla na internet

Ač u nás má divadelní **satira** tradici už od dob V+W, po revoluci se jí nikdo dlouhodobě nezabývá. (...) Divadelní veřejnost zaujala začátkem prosince zpráva o otevření prvního českého divadla, které se bude věnovat čistě **satiře** (...) "Divadlo RePublika vznikalo pod pracovním názvem **divadlo satiry**, k tomuto cíli chceme vše směřovat," potvrzuje zaměření nové scény (...) ředitel uskupení *SemTamFór* Jan Julínek. (...) Zda se nová scéna, která se zatím může pochlubit třemi položkami v repertoáru (...) uchytlí, se ukáže poměrně brzy. Překvapí však už fakt, že RePublika je po téměř třiceti letech od revoluce první scénou s takovým zaměřením! "Neřekl bych, že na někoho přímo navazujeme, ale určitě jsme všichni ovlivněni *Osvobozeným divadlem*, *Cimrmany* i *Českou sodou*. Ale snažíme se (...) reflektovat aktuální dění." (...)

"Naskytá se otázka, zda ještě divadlo má takové postavení a dosah, aby dokázalo tuto poptávku uspokojit a zda není přirozenějším odbytištěm pro novodobé **satiriky** televize, internet a sociální sítě," uvažuje teatrolog Jakub Škorpil. (...) Program divadla má podpořit současně vzniklé internetové Rádio RePublika, kde herci každý týden přinášejí **satirické** zpravodajství.

Tomáš Štáštka: "Kam zmizela politická satira?" MfDNES 26.1. 2019, str. 14

V tomto čísle najdete v rubrice **Časopisy** zajímavý materiál o u nás **revolučních** obálkách jednoho týdeníku ("Echo") a jednoho nového deníku ("N")

Jitet Kustana (Indonézie)

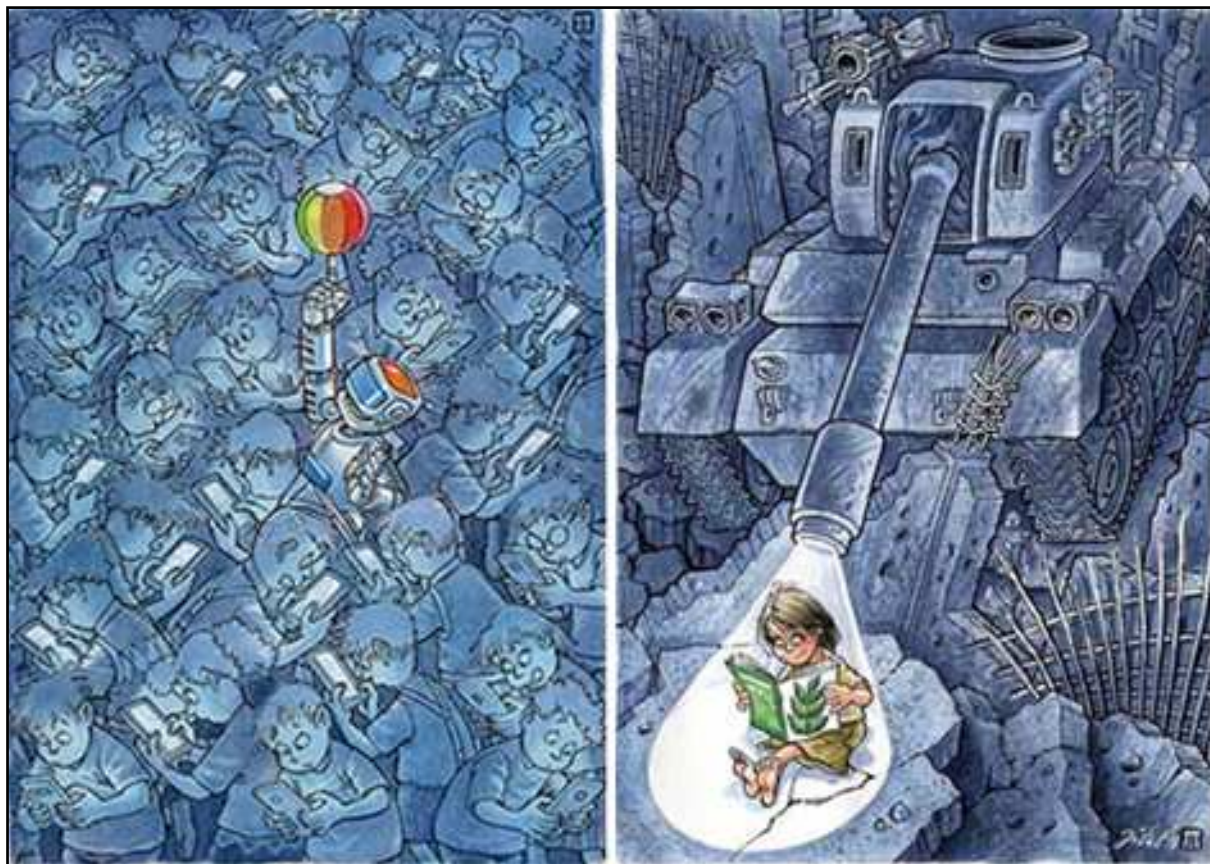

Zdá se, že je jediným pravým cartoonistou z Indonézie. Onen problém, že je někdy jmenován Kuostana, jindy Koestana či dokonce Kuestana jsme právě vyřešili (aspoň v e-GAGu) jak to vidíte v titulku.

Ačkoliv se jeho stát rozkládá na několika tisících ostrovech a obývá ho asi 200 miliónů lidí, většinou muslimů, je Jitet vlastně jediným kreslířem, který od samého zrodu e-GAGu se objevuje v seznamech účastníků mezinárodních soutěží. Včetně našich v Písku, v Praze i v Hradci Králové. Na vyhlášení vítězů soutěže *Fór pro For* dokonce pro jeho diplom dorazila na vernisáž s udílením cen delegace indonézké ambasády (byla nakonec zklamána, neb to prý nebyl „ten pravý“ Indonézan). Přitom už víme, že se **Jitet Kustana** narodil v *Semarangu* na Jávě - a stále tam žije. Je mu 52 let, je už otcem čtyř dětí. To vše ale není tak podstatné, jako to, jak se mohl stát mezi-

národně známým autorem. Prý neměl vůbec pražádnou ambici stát se zrovna karikaturistou - a zdálo se naopak, že vyrostl jako mladík bez budoucnosti. Jak se to všechno zvrátilo?

Jakmile dospěl, dostal od svých rodičů trochu peněz, aby začal jako prodejce knih z druhé ruky. Zatímco čekal na zákazníky, měl spoustu času na čtení a to se stalo jeho koníčkem. Potkal tak *Slameta Bajuriho*, karikaturistu tamních novin, který ho představil v místním kulturním světě. Naučil ho kreslit karikatury; také na jaký papír a jakým inkoustem... A také jak se účastnit mezinárodních soutěží!

Podívejme se na to - zatímco díla jeho patrona nepřekročila hranice ostrova, Jitet může shrnout, že po světě už nasbíral více než dvě stě ocenění za kreslený humor (beze slov). Těch obálek, těch poštovních známek, co se za ně naplatil, aby se pak na různých místech po zeměkouli objevila v seznamu účastníků i rubrika *Indonézie*. A pod názvem státu obvykle jen jeho jméno.

Svou první kresbu poslal do místní soutěže v roce 1987. Byla na ní chudá matka, která se pokoušela krmit své hladovějící dítě. Karikatura však neprošla cenzurou, která panovala v Indonésii pod soudruhem Suharto. Téhož roku však vyšla nakonec v místních novinách *Suara Merdeka* jeho první práce. Následovalo několik dalších časopisů a novin, až nakonec našel trvalé místo v národních indonéských novinách "*Kompas National Daily*", kde poté pracoval pod vedením uznávaného indonéského karikaturisty G. M. Sudarta. Dnes Jitet tráví spoustu času nad karikaturami: "*Nejtěžší je najít nápady a pak je spousta času stráveného hledáním, zda tyto myšlenky nebyly už dříve použity. Internet je pro to opravdu užitečný. Ukázalo se, že ta má myšlenka je originální, pak začnu pracovat. To mi trvá asi 7 hodin*", řekl a zaznamenali to v belgickém **Kruishoutem**, kde mu v lednu věnovalo známé *European Cartoon Centrum* velkou čtvrtletní výstavu.

Je jisté, že jeho pracovitosti pomohl i svět internetu, může tak dnes mnohem snáze vysílat své dílo po soutěžích, aniž by musel balit kresby do pevných obálek a chodit s nimi na poštu. Také v ateliéru je to vše jinak: používá sice *Photoshop*, ale jen k dokončovacím pracem. Jinak nadále preferuje „řemeslnou“, tedy ruční práci. Vytváří tak akvarely na papíru a akryly na plátně. Věnuje se sociálně-kritickým tématům (prostředí, chudoba, antimilitarismus) která se dnes porotám rozvojového světa nejvíc zamlouvají. A v posledních letech se též velmi rozhojnily i ceny, kterých se mu po zeměkouli dostává.

Od dvou modrých obrázků, které zde vidíte, se první kresbičky Jiteta Kustany hodně lišily. Dnes si s tématem víc vyhraje, plochu zaplňuje, jako by už poznal, že sebelepší nápad prodaný pouze jednoduchou linkou, si soutěžní jury získává jen ztěžka...

A nyní přejdeme o jedny dveře dál. Souběžně ve vedlejším sále vystavuje portugalská karikaturistka jménem *Cristina Sampaio*. Kolik let je na světě vám tady neprozradíme, ale vtípů už má na kontě dost...

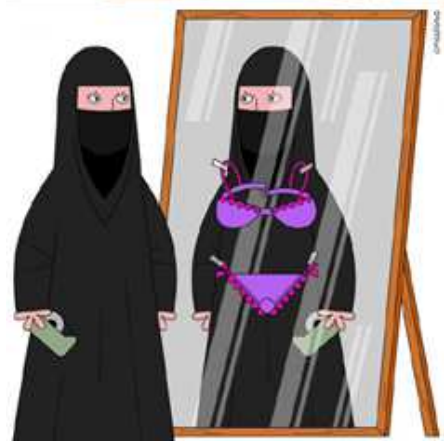
Cristina Sampaio (Portugalsko)

Cristina Sampaio se narodila a žije v Lisabonu. Vystudovala v roce 1985 lisabonskou Školu výtvarných umění. S ilustrováním knížek pro děti začala v roce 1987, od té doby už má na kontě více než dvě desítky knih. Je také zastoupena v řadě výtvarných publikací s obrázky od více autorů. Od roku 2009 je členkou sdružení *Cartooning for Peace*.

V roce 1986 začala pracovat jako ilustrátorka a karikaturistka několika periodik, jmenovitě: *Expresso*, *Público* a *Independente* (Portugalsko), *Courier International* (Francie), *Kleine Zeitung* (Rakousko), *The Boston Globe* a *New York Times* (USA). V roce 1998 vytvořila scénu pro dětský muzikál "Bom Dia, Benjamim!". Pracovala také v multimediálních aplikacích *Centro Ciência Viva* a *APM*. Byla redaktorkou infografiky novin *Público* a natočila animované krátké filmy pro televizi.

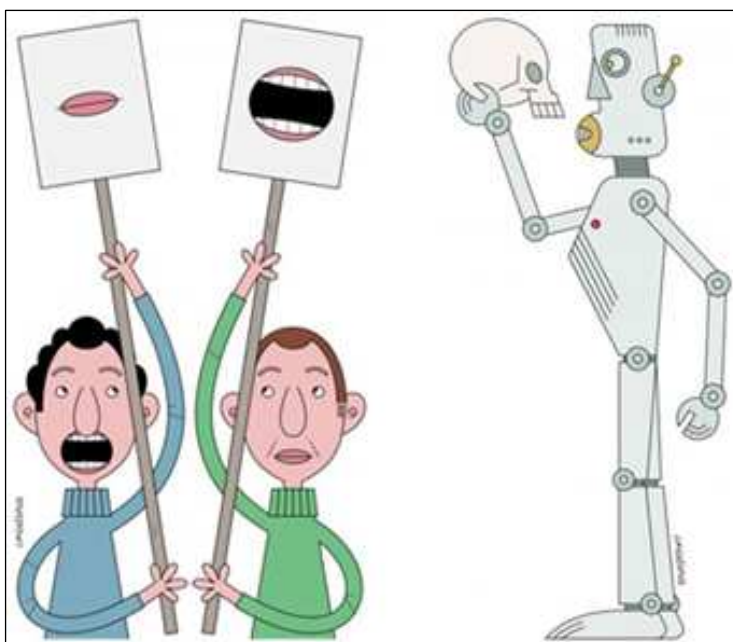
Její práce se objevila v řadě skupinových i samostatných výstav, jak doma v Portugalsku, tak i v Německu, Belgii, Brazílii, Dánsku, Francii, Řecku, Itálii, Norsku, České republice(!), Švédsku, Švýcarsku, v Turecku a na Kubě. Její dílo bylo předmětem dvou retrospektivních expozic: "*Kresba dne, desetiletí ilustrací v Público*" (2001) a "*Poetika humoru*" (2018).

Mezi dalšími oceněními byla v roce 2009 i ta za nejlepší ilustraci v žánru dětské literatury a v roce 2006 a 2010 obdržela cenu za nejlepší portugalskou tvorbu pro tisk. V roce 2014 získala prestižní ocenění *Ciência Viva Média*. V roce **2007** získala i první cenu ve **World Press Cartoon** a čestné uznání ji na této přehlídce potkalo také v letech 2009 a 2015.

Vicente Jorge Silva, novinář a zakládající redaktor novin *Público* píše: "Co mě očarovává v práci Cristiny, je čistota a jemnost jejího kresleného stylu, stejně jako neustálá svěžest a ostrost v pozorování, s nímž komentuje situace a osobnosti ve zprávách (a nejen tam). Elegance a jemnost kresebného stylu Cristiny nejsou jen rarity v době, která se zdá být velmi náchylná k hrubosti a vulgaritě.

Obrázky dobře představují, přesně charakterizují též povahu jejího vzácného a neocenitelného humoru. Cristinininy kresby jsou stejně tak drahocennými **zlatými nugety**, jako i jedinečnými příspěvky na téma občanské užitečnosti v těchto neklidných časech", rozbánil se jmenovaný kritik nad kresbami Sampaio. Že by (spíš než kresbě) podlehl jejím očím? (G)

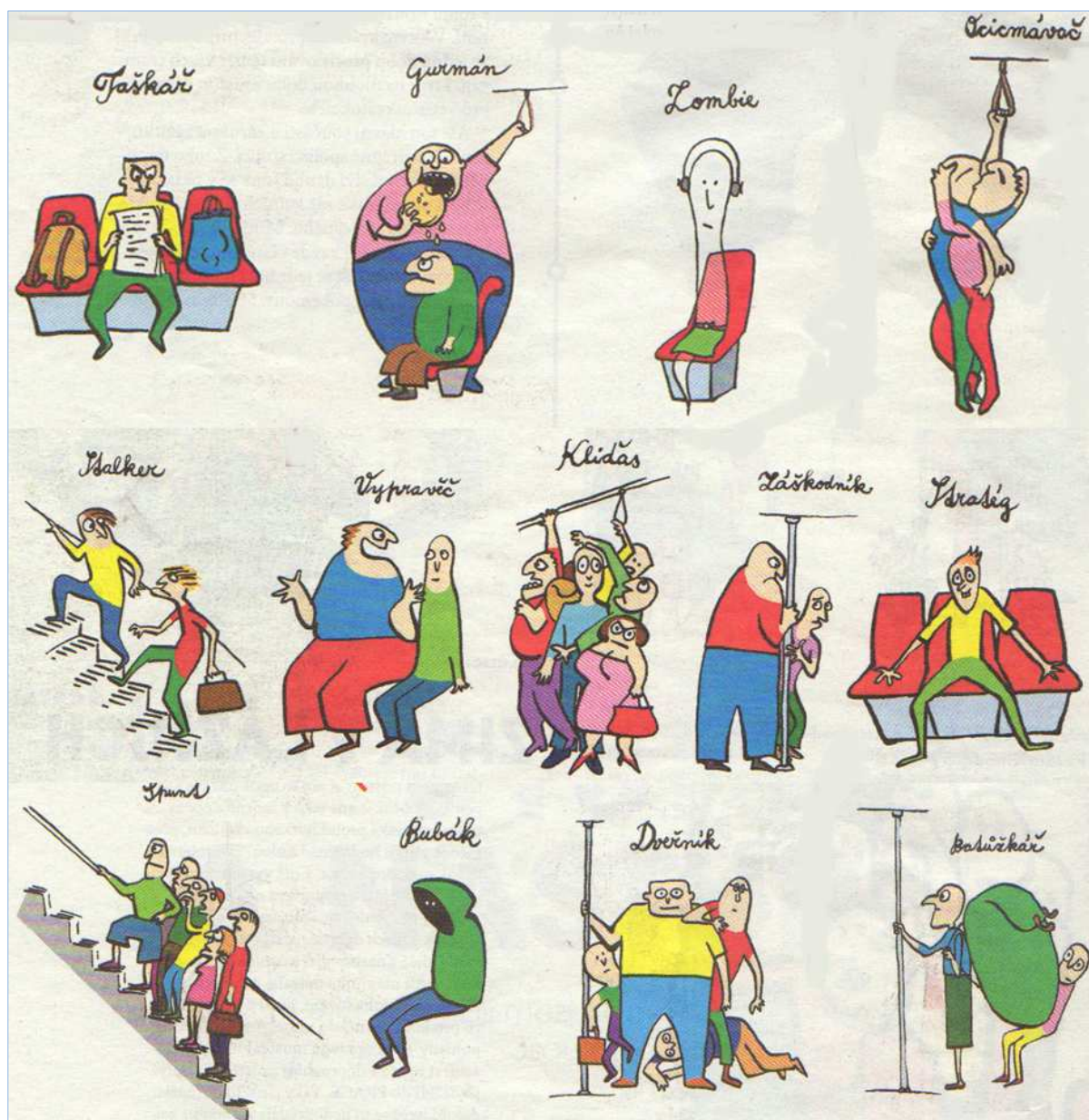

Obě zde zmíněné výstavy v **ECC** trvají **do 14. dubna 2019**, otevřena je každou neděli od 10 do 12 hodin a od 14 do 17 hodin. Skupiny od 10 osob nebo více jsou vítány v dalších dnech, pokud se na tom s organizátory v belgickém sídle Kruishoutem domluvíte. (G+G)

„Ukončete výstup a nástup!“

Typologie týpků, které zachytila Lucie Seifertová poté, co dočetla fejeton redaktorky Marty Fenclové, nevziknul od stolu. Autorka se musela projet pražskou hromadnou dopravou a je zřejmé, že tím nestrávila jen jeden týden kvůli fejetonu. Svě vzorky musela sbírat ne do bloku, ale spíš do hlavy o dost delší dobu. Nakonec se může zdát, že tu vidíme úplně všechny, které tak dobře známe. Vše jsme vystříhli ze čtvrtěčného MF magazínu DNES, kde to vyšlo 10. 1. 2019. Nejspíš se obě autorky shodly na názvech jednotlivých kategorií, které jsou výstižné a vtipné. Pokud mně něco osobně chybí, tak ke

Gurmánovi patří ještě Gurmánka. Ta děvenka, která se necpe hamburgerem, ale nalejvá vodou či kávou kvůli svému pošahanému pitnému režimu - zásadně v kupředu poskakující tramvaji a nad mou sedačkou. Vůbec neví, že to je uvedeno mezi zvlášť trestuhodnými zločiny pasažérů. Ale k věci: Zcela vážně a bez stížností na DP chci pochválit a snad i potěšit obě dámy. Jen tak dál - vždyť za chvíli budete nejspíš posledními, které ještě humornou kresbu v našich novinách pěstují! (ih)

Kresby: **Lucie Seifertová** (mag. DNES; 10. 1. 2019)

Nápad!

**Fotodoprovod k článku
v Mediažurnálu č. 4/2018
(vyšel v minulém e-GAGu)**

Takto by vypadalo posezení českých karikaturistů, kdyby na jejich sraz nedorazil žádný z autorů mužského rodu.

Autor snímku snad odpustí, že jsme pro větší údernost obrazového sdělení ono převažující druhé plémě z křesel v sále vymazali.

Nahoře zleva čtveřice ze známé brněnské líhně: *Mlejnková Vlasta*, *Holečková Jitka*, *Plotěná Marie* a *Valocká Ivana*. Dole někdejší talent *Burianová Zuzana*.

Chlubna / Originální dopis od originální autorky originálního humoru

Dear Mr. Ivan Hanousek,

Thank you very much for the December article in e-GAG, and for all the kind words and my previously printed cartoons.

I was very proud and happy about it.

Thanks to an article in e-GAG from March 2016, I believed that I could become a cartoonist and I'm still trying to be.

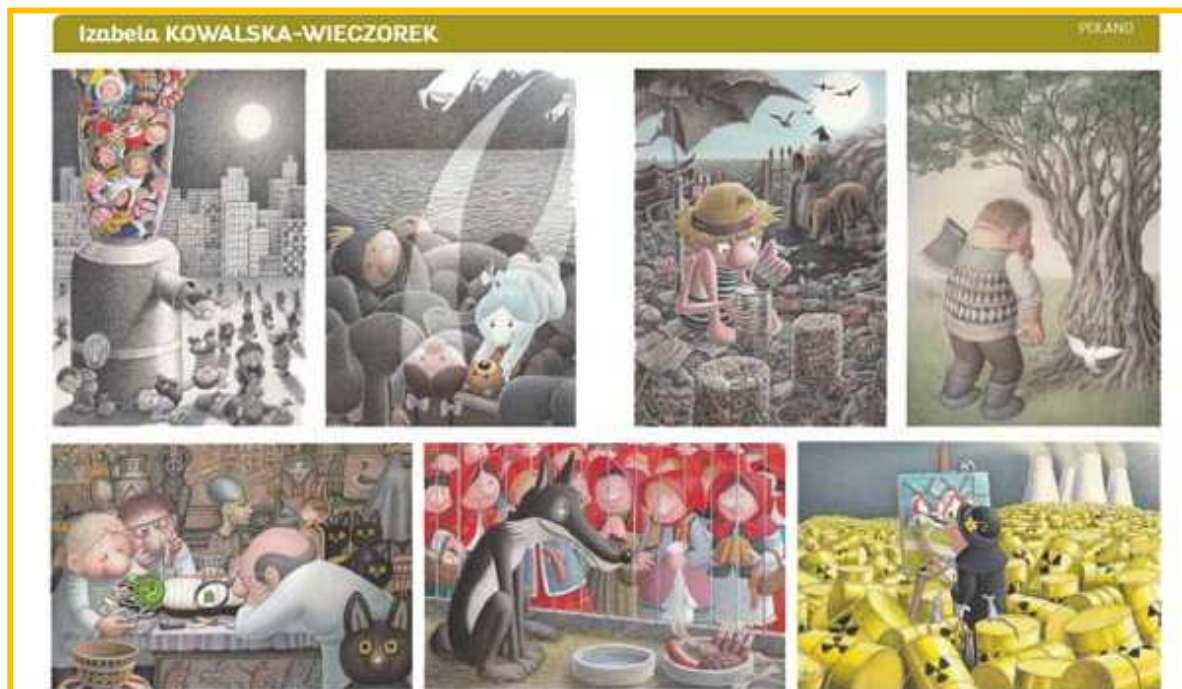
I am very grateful to you for so much support.

Best wishes and good luck in 2019!

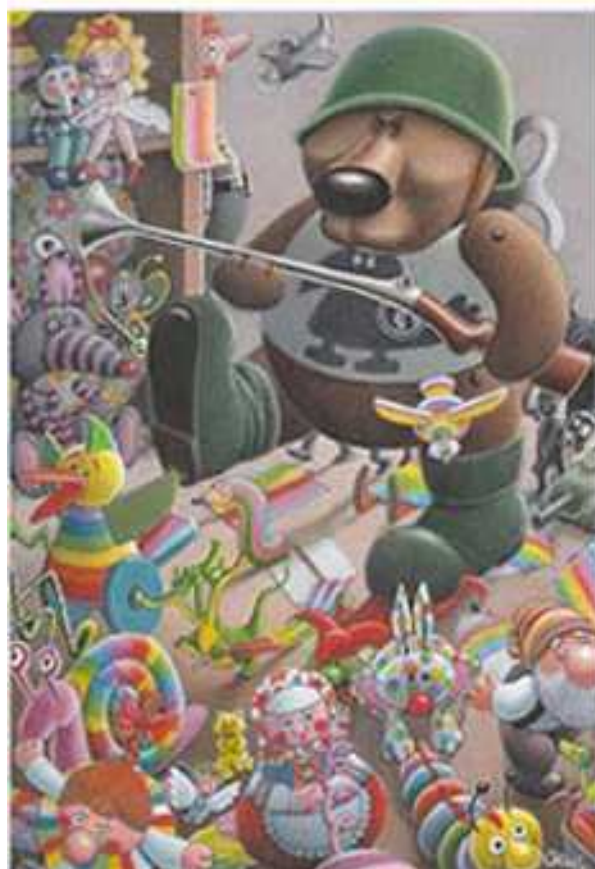
Greetings from Poland,

Izabela Kowalska-Wieczorek

Taková slova (**červeně!**) opravdu potěší. Vždyť i proto e-GAG vydáváme. /ih/

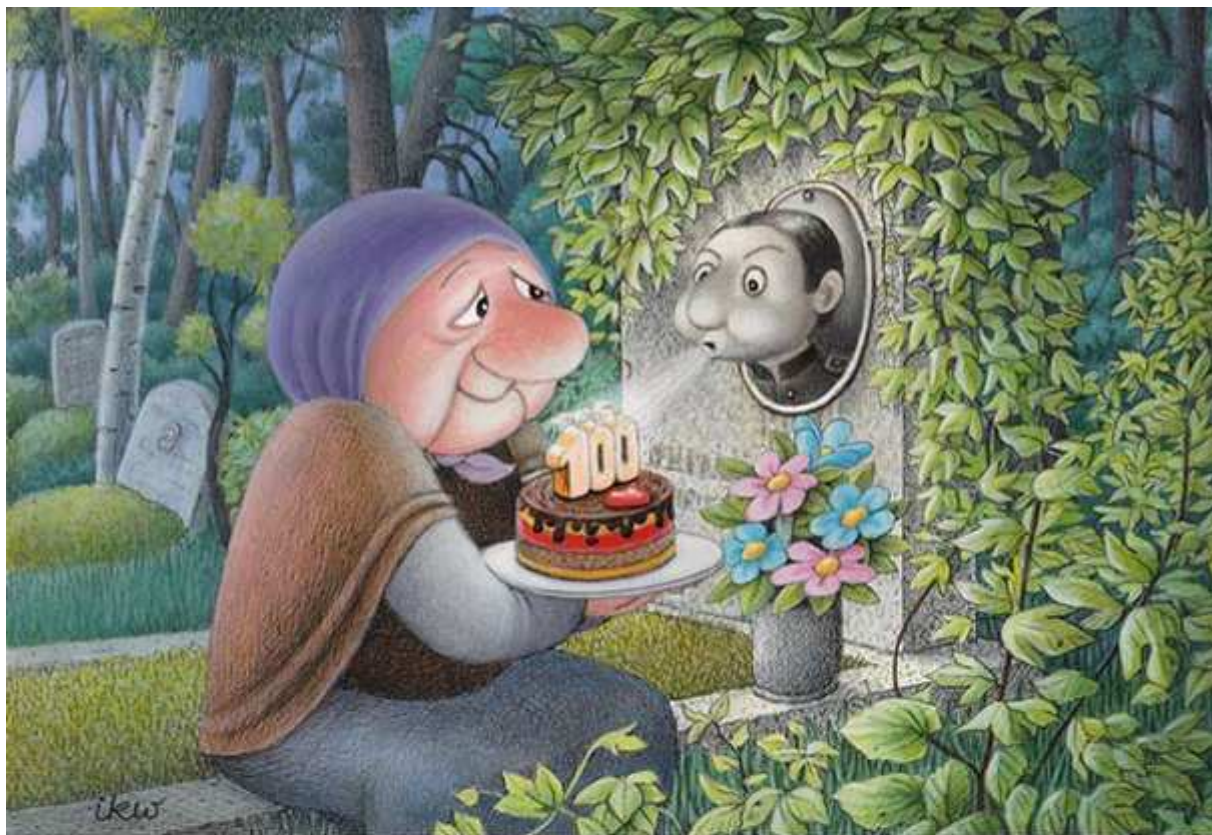

Izabele K.-W. věnoval místo nový časopis ***Cartoon Magazine***. A obrázky najdete i o kousek dál!

Spolek zvaný **Unie světových cartoonistů** (mírně nejasného původu i zaměření) věnoval obálku svého magazínu polské hvězdě, která vylétla na oblohu díky osobitému kreslířskému stylu i písni, s níž se účastní řady mezinárodních soutěží. A úspěšně. Není prvním Polákem, který takto vzlétl vzhůru, ale určitě je první Polkou dnešní moderní internetové doby...

Výtvarnice se spolehla na ženskou roli, k níž patří děti, kresby pro ně a o nich, až pohádkové obrázky, které vždy odpovídají soutěži, jíž se autorka zúčastnila. Omlouváme se tady umělkyni i čtenářům, že názvy obrázků ani soutěžní témata nepřipojujeme (i za nevyrovnanou kvalitu reprodukci) a nabízíme užít si na chvíli návrat do dětského světa, který se tu nabízí.

Kresby: **Izabela Kowalska-Wieczorek**

(9)

Z pošty / K výstavě Renčina; Ke GAGu č. 1; G-mena kdysi znali v Madridu

Dnešní výběr z pošty je poněkud mimořádný. Nejprve jde o reakce na ucelený rozesílaný soubor rozhábaných fotek ze zahájení výstavy „Do nového roku s Renčínem“, kterou nám věnoval jeden z vernisážových hostů. Díky Líbo!

Následují ohlasy na trampoty s vydáním GAGu č. 1, který se nedařilo obvyklou cestou zaslat všem abonentům a to dokonce ani na několik pokusů... Dělo se tak od obvyklého 15. až do neobvyklého 17. dne měsíce ledna. Komu nakonec nedošel magazín ani naposledmé, může si o číslo stále napsat. A my se budeme těšit, když se toto - díky přechodu na jiný způsob distribuce - nebude s tímto číslem opakovat. Tak pokud si tyto věty čtete v den vydání - máme vyhráno!

Nakonec ještě pár ohlasů zajímavých původem, jménem či sdělením... (e-GAG-postmaster)

K výstavě

Fotky mám a posílám. Pokud byste potřeboval větší rozlišení, řekněte. Přepošlu také fotoreportáž, kterou tam pro nás pořídil Livio. Moc děkuju za všechno.

Já jsem to v pořádku dostala už včera. Je to dost velké, našťastí máme velkou schránku ☺ **Zuzana Foglarová**

Vážení, dovoluji si Vám zaslat fotoreportáž ze včerejší vernisáže výstavy kreseb Vladimíra Renčina. Zdravím, **Livio Zanotto**

Viz:

Do nového roku s humorem Vladimíra Renčina

<https://www.zonerama.com/livio/Album/5007052>

Moc děkuju za pozvánku a za video z výstavy Vl. Renčina. Výstava, tak jak je z videa vidět je velmi pěkně a citlivě nainstalovaná. Lepšího kurátora si autor ani nemohl přát. Vaška Hradeckého jsem strašně dlouho neviděl. Víím, že maluje obrazy a vystavuje. Svě role řečníka se určitě zhostil také profesionálně. Určitě se na výstavu budu snažit podívat.

Vašek Linek

Díky moc. Mám jeho kresby a humor moc rád.. a tolik sympatáků! ...od kterých mě snad oddělila ta emigrace v sedmdesátých letech ...vděčné Krylovy hudby ... přesto všechno nějak známé pocity: jako doma. Začínám (věk!) vyhadzovat staré knihy, na kterých se hromadí prach a které zabírají místo ve sklepě (díky bohu je potřebujeme pro dětské oblečení, kočárky atd., které dědí vnuk (vnučka) od vnuka, ale Jiráňka a Renčina nikdy nevyhodím!

Ahoj z dálky

Honza T., Düsseldorf

Milý Ivane,

děkuju za pozvánku. Zrovna před malou chvílí jsem si na Vás vzpomněl. Procházel jsem časopis MY 69 (Čtení pod lavicí) a vedle výběru humoru od světových kreslířů se pobavil Vámi vybranými vejšplechty od děvčat z karlovarské školy obchodu a cestovního ruchu (II. B.). Z Aussigu zdraví

Petr Karlíček

GAG číslo 1 - leden 2019:

Dear my friend İVAN. To day e-post E-GAG no sending. Best regards

Erdogan Basol, Istanbul

Dobrý večer pane Hanousku, díky za snahu, ale stále marnou. Zdravím

Miloš Kohlíček

Dobrý den, obdržel jsem 2x pozvánku: "Do nového roku s Renčínem", GAG č. 1 však ne. Prosím o jeho zaslání. Děkuju s pozdravem

Tomáš Truneček

Nemám zholu nic, uvítám vše (!?)

Honza Koutek

Patřím k těm, co jim GAG nepřišel, ani v *Hromadných* není. Budu rád, když mi GAG pošlete a předem za to děkuji

Miloš (Krmášek)

Já jsem to teda dostal v první várce patnáctého první ve 22.40, pokud tě to zajímá...

Marie Tkalcová, matka

Super !!!

Igor Smirnov

Отправлено из мобильной Почты Mail.Ru (**viz!**)

Hi IH,

Moc děkuji, GAG dorazil a už si s radostí čtu a prohlížím jeho bohatý obsah. Vždycky se na něj moc těším. Jsem rád, že jsem tu dnes našel i mého oblíbeného Leuniga. Jsem moc rád, že se seznam poruch, doufám, rychle ztenčuje a že toho *hradeckýho gayera* máte už od včera vyřízeného. Moc by mě totiž mrzelo, kdybych byl chronickeky problémový a stal se brzdou všeobecného pokroku. Přeji Vám hezký večer i hezké dny a děkuji.

Tomáš Gayer

Hi, je to tady, děkuji pane humorný rado. A zdravíčko...

Pavel Matuška

Haló... Haló... Haló,

Zde Machata, GAG 1 dorazil v pořádku. Konec hlášení. A moc děkuji.

Olda Machata

Mně Gag přišel bez problému. Díky

Marek (Douša)

Milí Iha a MaHa,

moc děkuji za gag 1, přišel mi vícekrát, ale to je lepší případ, než kdyby nedošel vůbec :-). Těším se na čtení, které mi zabere tak do příštího gagu. Krásné dny

BLHL, Praha

himercih

B. B. (France)

Huráááááááááááá jdu na to TO otevřít a uvidíme, dík

Jana Matátková

Potvrzuji přijetí až dneska odpoledne, protože až teď jsem otevřel mail. Taky nouzově doslaný e-Gag dorazil - včetně mého odhalení coby učitele autoškoly.

Mimochodem **Novinářská cena** se pořád karikaturistům uděluje. Po mně už však, zdá se, jen těm slovenským: **2016 - Matuš Vizár, 2017 - Shooty.**

Vhrsti

Zdroj: <http://novinarskacena.sk/pages/archiveWinners?contestId=17>

Pane Hanousku,

moc Vás zdravím a posílám pár snad zajímavých fotek. Je na nich vaše identita před reinkarnací! Mrkněte sám. Minulý měsíc jsme byli v Madridu a mezi úžasnými obrazy ze sbírky Akademie San Fernando (kde studovali i Picasso a Dalí), mě dojal **portrét cardinála Borja od Velázquezze**. Musíte uznat sám, že vypadá přinejmenším jako váš strejda! Jinak největší estetický zážitek byl asi z oltářních desek *Hieronyma Bosche* v Pradu (ten člověk musel konzumovat nějaké zvláštní drogy?!)

Děkuju za všechny zasílané Gagy, obdivuji Vaši energii!
Pozdravujte, prosím, paní Hanouskovou a opatrujte se...

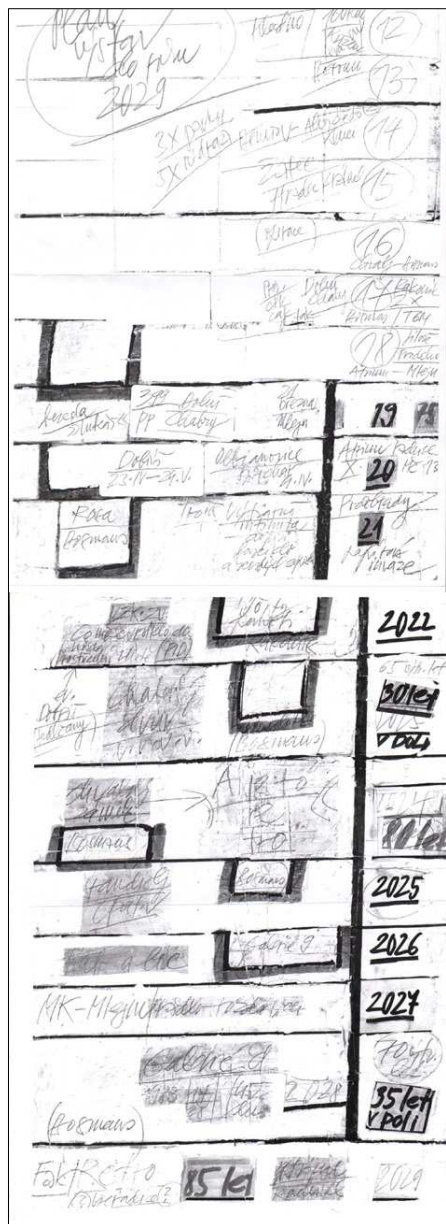
Iva (Valocká)

Z Přerova zdravím a za zprávy děkuje

Lubomír Dostál

(Do Přerova děkujeme za dvoustranu z Retra)

Objev / Malíř Hojný našel svůj plán výstav

Naplánoval si vše až do roku 2029!

Akademický malíř a hlavně pilný kreslíř **Ladislav Hojný** přeoral několikrát svůj byt = ateliér (má je oba v jednom uzlíku), aby nakonec po několikadenním úsilí (musel projít sedm stohů papírů!) objevil svůj úkolový deníček. Kde jinde, než na svém místě. *“To jsem tedy nečekal,”* přiznává.

Ukázalo se, že je nejen vytrvalým, ale také organizačně schopným umělcem, což nebývá v našem ranku vždy k vidění. Své jednotlivé, obvykle vynalézavě až vtípně pojmenované cykly má pečlivě rozepsané až do roku 2029 (raději se neptejte, kolika let by muselo panu malíři v té době být) a jediné, co ho nepotěšilo, bylo nedávné zlevnění jízdného Českých drah. Jelikož se výtvarník zaměřuje na kresby z cest, přišel novými pravidly o možnost vypravit se levně tam, kam potřeboval. *“Může za to vláda. Zrušila mi seniorpas a tím i jízdu za 4 koruny kamkoliv. Ale protože jsem si na podrazy tohoto typu zvyknul, okamžitě jsem provedl protiakci a zvolil jízdu autobusy územím pražské integrované dopravy zadarmo!”* Jinak chystá *“Lesní večírek”* u příležitosti vernisáže výstavy **399 pařezových podobností** (původně jich mělo být 555) ve svém oblíbeném Chaberském dvoře. Hojný už popsal a pokreslil 19 pracovních zástěr pro organizační team. *“Nekup to, když je jedna za 2 Kč., je to levnější než houska na krámě!”* Ladislav Hojný vymyslel už také vzhled *sladkého pařezu* - tedy slavnostnímu dortu, jak jej navrhne k zhotovení Písecké cukrárně (dělají prý třeba takové kopce jako mraveniště). Další dopředu nachystané výstavy všeho druhu si musíme schovat pro příště. (red.)

Na kopii vlevo vidíte jak vypadá objev, který vrací Hojného zpět k plánu svých výstav po různých místech České republiky, ovšem spíš poblíž středu Čech. V levém sloupci jsou názvy a typy výstav, vpravo letopočty...

Blíženci / “Je to krádež anebo rozvíjení nápadu?”

V titulu najdete věčnou otázku. Tentokrát si nedovolujeme zasvěceně odpovědět. Co myslíte?

Vlevo: **Osvaldo Dias Moreira** - 2011 (DICACO). Vpravo: **Seyit Saatci** - 2013

Polsko: Satira je také umění!

“**Sztuka teraz**” je pozvání na výstavu prezentující “výtvarné umění teď”, kterou v lednu zahájili v polském Krakově. A co je na expozici tamního Národního muzea zajímavé až nápadné? Že kurátoři vůbec neopomněli žánr satirický, který bývá obvykle nejaktuálnější - tedy právě nejbliž dnešku, čili “nynějšku”. Mezi stovkou uměleckých prací se vůbec poprvé (jak uvádí M. Hajnos) “*znalazły się prace karykaturzystów*”. Autory nevážných děl na výstavě byli: Małgorzata Lazarek, Edward Lutczyn (na snímku **vpravo**), Rafał Olbiński, Henryk Sawka a Sławomir Łuczynski (ten břichatý). Výstava skončila už 10. února, ale tím jí ještě nezavonil konec! Přestěhuje se totiž do polské metropole, “*do Domu Aukcyjnego Desa Unicum w Warszawie*,” kde ji teď čeká dražba pořádaná fundací „*Szlachetna Paczka*”. Viz katalog včetně cen na <http://www.sztukateraz.pl/>

„Generál De Gaulle v 300 karikaturách“

Tak se nazývala výstava otevřená loni v srpnu ve známém francouzském pobřežním městě Calais. Jde o bunkr pobřežního opevnění, v němž je umístěno museum II. světové války - a stojí zde i pomník obou hrdinů - Churchilla a de Gaullea (ten se v Calais v roce 1921 oženil).

Pro případnou návštěvu českého turisty uveřejňujeme informaci o tom, že zde ve stánku byla k mání i kniha “*De Gaulle - 300 caricatures et photographies - 50 dessinateurs*.” Vydaná byla už v roce 1968 a má prý moc stránek...

Ruskému muzeu karikatury budou už dva roky!

Koncem roku 2017 se v ruském městě **Jekaterinburg** otevřelo návštěvníkům *Muzeum Karikatury*. K tomu bylo na konci roku minulého otevřena výroční výstava “*С Новым годом через века и страны*” (S Novým rokem přes věky i země). Expozici tvoří asi čtyřicet výtvarných prací zahrnujících časové období tří století (XIX-XXI.) z časopisů *Punch*, *Rire*, *Simplexissimus*, *Krokodýl* a j. Výstava je doplněna nejlepšími díly z výstav, které zde proběhly v roce 2018. To vše doplňují originální vánoční pohlednice ze soukromé sbírky.

Izabela na webu

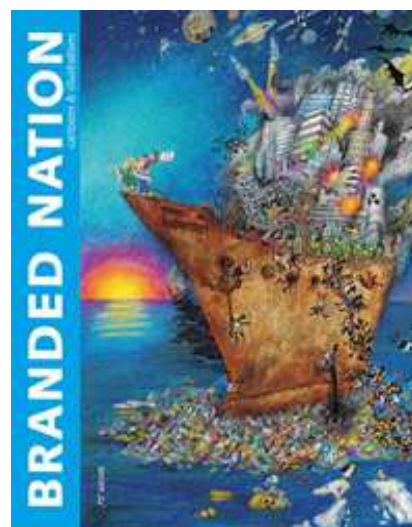
Na internetové adrese <https://fany-blog.blogspot.com/2019/01/izabela-kowalska-wieczorek-e-la-sua.html> se prý objevil materiál, který speciálně pro tento italský blog připravil známý publicista *Francisco Punal Suarez* o úspěšné polské autorce humorných kreseb jménem *Izabela Kowalska-Wieczorek*. Má jít o pořad v angličtině tlumočený do italštiny ilustrovaný autorčinými díly. Je u toho i listina jejích ocenění, kterých, jak víte z rubriky “Výsledky” v e-GAGu, nyní měla velkou úrodu. Právě v tomto čísle se můžeme pochlubit i dopisem od autorky, která nám vlastně v přání k Novému roku též děkuje, že jsme její možnosti rozpoznali jako první. (g)

Pol Leurs: *Branded Nation*

Pol Leurs, který je nejen jedním z mála známých karikaturistů v Lucembursku, ale také jedním z nejuspěšnějších autorů kresleného humoru beze slov v Evropě i mimo ni. A propaguje teď album s názvem: *Branded Nation* (Značkový národ). Jde o vydání v rámci 50. výročí zrodu tamního ekologického hnutí, které si dalo za cíl obnovit poněkud poškozený obraz Lucemburska. Vyzvalo proto karikaturisty a cartoonisty, aby na toto téma vyjádřili svůj názor výtvarnými prostředky - viz název alba. Ozvalo se jich celkem 22 a poslali 80 zdařilých prací. Mezi nimi je i **Pol Leurs**.

Branded Nation - Vydal: CartoonArt.lu Editions et le Mouvement Ecologique (Lucembursko) / Velikost: 21.5 x 27 cm / 96 stran - Cena: 28 € + poštovné.
Více na: Cartoonart.lu

Angelo Campaner „jako Kravat'ák“

Cartoon books (album kreslených vtipů) na dost neobvyčejný námět! *In this little book* (v malé knížce) je jen 24 pages and 24 cartoons. Kniha vyšla už v roce 1999 s názvem: "**Cravattironia**".

Autorem nápadu i té knihy je **Angelo Campaner** z Itálie. Je vítězem **Eurokar-toenale 2013** pořádaného ECC.

A další vázanky...!

Po uvedení věty "*Je to jediná krejčovská kniha humoru, o které vím...*" dostal editor blogu „**Cartoons-book**“ ohlas, že by měl být tak laskav a zmínit i další knihu o stejném tématu. Jde prý o portfolio čtyřiceti desek ve formátu 21 x 34 cm, které vydává společnost **Enoteca Italiana**.

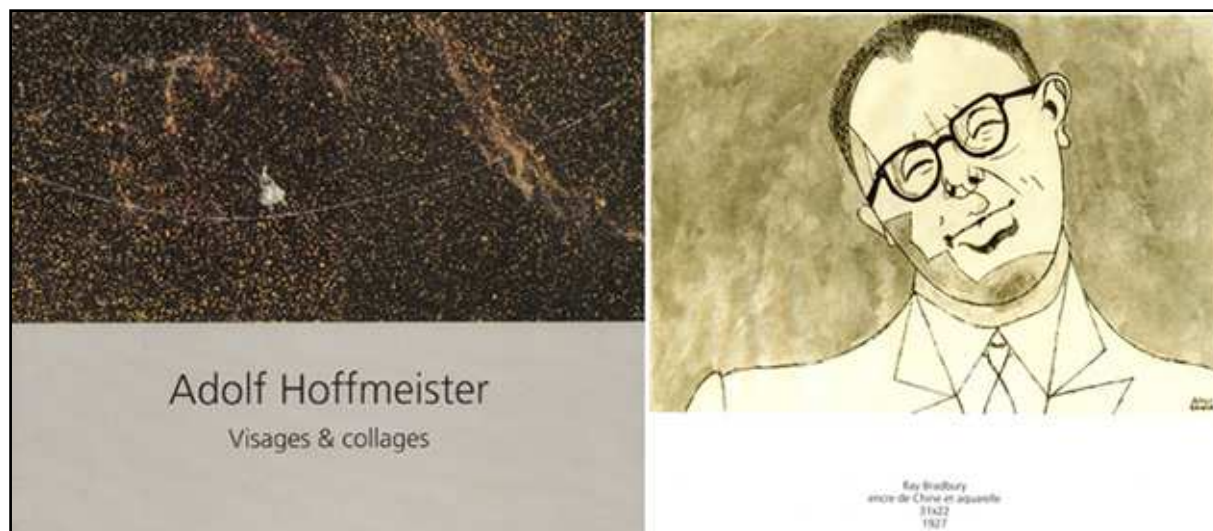
Dlouhá léta tato italská vinařská asociace pořádá velkou obchodní akci nazvanou "*Týden vín*". A na ní rovněž představila výstavu karikatur spojujících tematiku vína - pokaždé s jiným námětem, jakkoliv různorodým. Postupně to byly: gastronomie, divadlo, objevení Ameriky, umění, kino, středověk, láska, ekologie, hudba... A vždy to vyústilo ve vydání celé sbírky těchto děl. A takovým způsobem se dostaly obrázky i do pánské módy - na kravaty!

Portfolio desek **na téma elegance**, vytvořené pro 25. ročník přehlídky, se věnovalo vázankám. Má tu zvláštnost, že se kromě uzlu vyskytují podivuhodné nápady

také na košili včetně límečku, pod nímž pak ta celá kompozice vrcholí kravatou, co se spouští z límce. (Kresby: **Cartoonsclub**)

Adolf Hoffmeister v Paříži

Spíš než katalog (viz!) jde o pěknou monografii, svým rozměrem i obsahem bližší čtenáři či návštěvníkovi výstavy, než vypasená a příslušně drahá alba. Souběžně s výstavou koláží Adolfa Hoffmeistera v pražské Galerii Smečky proběhla totiž výstava zasvěcená slavnému českému karikaturistovi, kunsthistorikovi, spisovateli a profesorovi pražské VŠ UMPRUM. Na sto stránkách svazku uvedené texty Teigeho, Aragona a také Hoffmeistera samého, je nejméně osm desítek kreseb, počínaje portrétními karikaturami z Paříže a konče barevnými kolážemi počátku let 70. minulého století. A také dvěma desítkama dokumentárních snímků. Nechybí průvodce (jen francouzsky) důležitými daty umělce a jeho tvorby (AH 1902-1973).

Výstavě v Praze se budeme věnovat, zmocníme-li se PP katalogu, zatím můžeme rejpnout do pařížské galerie *Le Minotaure*. Pod kresbou vpravo nahoře nás překvapila předvídavost Hoffmeistera, když už v roce **1927** pořídil portrét *Raye Bradburyho*, u nás proslulého teprve koncem 50. let min. stol. Ovšem jen do chvíle, než jsme si lupou zvětšili podpis a zjistili, že tu stojí **AH 57 Genève**. Jak vidět, i v době wikipédských znalostí se člověku hodí paměť i osobní zážitky spojené s několikanásobným hltáním Marťanské kroniky...

Ještě prémie: Vlevo notoricky známý *Hoffmeisterův* portrét: **Salavatore Dalí** - 1949. A vpravo, věřte nevěřte: **Václav Havel** - 1968 ! **Toto datum je fakt správně...**

Kresby: **Adolf Hoffmeister**

Žilina v centru události!

Moc se nespletete, když označíme právě Žilinu geografickým "stredobodom" česko-slovenské dvojice karikaturistů Jiránek a Vico; jde o trasu Praha - Prešov. Na snímcích vidíte více

než jen obyčejný výstavní sál *Krajské knihovny*, důstojné prostředí pro výstavu nadčasových novinových karikatur od výtvarných publicistů nejvyšší kvality z obou států. "**Pred a Po**" je název výstavy, která si již získala obdiv návštěvníků na několika místech. Vystihuje vzácné tři roky, kdy si Jiránek s Vicem mohli vychutnat působení na stejných stránkách novin ve společném státě. Ani pak se však nijak nerozešli a až do Vladimírova odchodu ze scény karikatury si rozuměli - i beze slov! Ačkoliv na slovech býval paradoxně kreslený humor obou autorů obvykle založený!

Návštěvnost takovýchto výstav o hodně překonává běžné prezentace soudobých umělců, díky humoru přístupnému každému. A kniha návštěv (na snímku vlevo) se jistě zaplní jmény potěšených diváků, pro které byl na vernisáži připraven i leták o autorech.

Na snímku vpravo nahoře, kde zrovna vede úvodní řeč živoucí polovina vystavujících autorů jsou vidět i spolupořadatelé expozice - ředitelka knihovny *Katarína Šušoliaková* a *Svatopluk Pach*, předseda Českého spolku v Žilině. Aktivita Fedora Vica nemá "*konca kraja*", vypadá to, že se výstava opět poposune přes hranice - konkrétně do moravských Buchlovic. Sám (jak dobře víme) "*z toho nic nemá*", tedy kromě chvíle slávy a přípitku na vernisáži. "*Ešte dobre, že mám vlak zdarma,*" dodává k výstavám obecně Fedor Vico. (red)

Snímky: **Archív**

Andrey Feldshteyn připomíná důvod zrození černouška v comics-stripu Peanuts

Před 50 lety Charlie Brown ztratil svůj míč. Ten míč mu vrátil chlapec jménem Franklin. Chlapci se spřátelili a začali budovat písečné hrady společně.

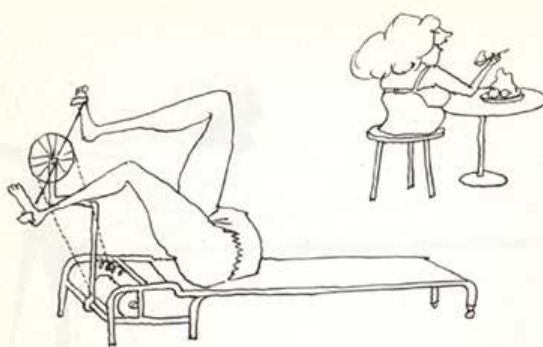
Setkání popsané stručně výše, přinesla vstup první černé postavy do již světoznámého stripu „Peanuts“, který se vyskytoval prostřednictvím syndikátu po tiskovinách celého svobodného světa. Tato událost se totiž na novinovém papíru odehrála jen pár měsíců po vraždě zapáleného vůdce severoamerických černochů Martina Luthera Kinga.

Afroameričan - a to jako hrdina slavné komiksově knihy!? - prostě až neuvěřitelná věc v tom roce 1968! Více o tom, co autora seriálu Charlesa Schulze vedlo k vytvoření afroamerického hrdiny, tak to zkuste zde: <https://www.npr.org/sections/codeswitch...r-was-born>.

Tomi Ungerer (1931 - 2019)

Zemřel **Tomi Ungerer**. Živoucí legenda už nežije, dá se skoro říci, že zemřel poslední z karikaturistů (nepřesně řečeno) ze „zakládajícího klubu moderní cartoonistiky“, která po Steinbergovi vytvořila docela nový a více ceněný směr výtvarného humoru. Každý z nich byl jiný - Bosc, Siné či Chaval zůstali u vtipů (beze slov), Topor, Folon a Ungerer se mnohem víc trhli - a vtrhli do „vyššího“ umění. Na obrázku **vpřavo dole** se Tomi ještě v roce 1965 věnoval vtipům, nahoře vidíte, že jistý druh vtipnosti mu zůstal za nehty. Ale redak-

ce musí hledat, aby z tlustého alba o 416 stranách s názvem **Erotoscope** z roku 2001 vybrala jednu kresbu, která by neurazila dámy a byla též přístupná mládeži pod 15 let. Slíva (na snímku s T. U.) nám poslal zprávu o smrti německy mluvícího Francouze ze Štrasburku (bylo mu 88!) jako první - vždyť spolu ještě docela nedávno vystavovali! (r)

V e-GAGu ještě s prací a životem Ungerera nekončíme, ale zatím můžeme odkázat na www.tomi-ungerer.com

Kresby: **Tomi Ungerer** (Francie). Snímek: **Archív**

II. Int'l Safe Community Cartoon Festival - Írán

1. cena: Mehdi Azizi / Írán
2. cena: Liu Qiang / Čína
3. cena: Halitkurtulmus Aytoslu / Turecko

Special Prize:

Mojtaba Faizi, Mahboube Pakdel, Mahmood Nazari,
Mansoure Dehghani / všichni Írán

Honorable Mention:

Xiaoqiang Hou / Čína, Afri Diyansyah /Indonézie, Zahra Moghadam,
Ehsan Ganji, Hhosein Naghib, Saeed Sadeghi / všichni Írán.

8. GIN Graphic humor contest - Španělsko

1. cena: Brady Izquierdo (Kuba)
2. cena: Manuel Arriaga (Španělsko)
3. cena: Mariagrazia Quaranta, Gio (Itálie)

International EXILE cartoon festival - Německo

1. Prize: Saman Torabi - Írán
2. Prize: Anne Derenne - Španělsko
3. Prize: Abbas Naaseri - Írán

3. Int'l Green Crescent Cartoon Contest 2018 - Turecko

Grand prize: Askin Ayrancioglu - Turecko

Success prizes: Amir Khaleghi - Írán, Brady Izquierdo Rodriguez - Kuba,
Satılmış Akın - Turecko, Claudio Ant. Gomez - Brazil, Khodayar Naroei - Iran

4. Luo Zhenyu Cup Exhibition - Čína

8x Art Prize: Osm Číňanů!

16x Excellent Prize: Deset Číňanů + Raed Khalil (Syrie) ; Naji Bennaji (Maroko) ; Erdogan Basol (Turecko); Seyyed Mansour Mazarei (Írán) ; Passaprawas A. Chinoboonwat (Thajsko); Venkatesh Jakkula (Indie).

21x Selected Prize: Jedenáct Číňanů + Amir Mohammad Delouei (Iran); Ayten Kose (Turecko); Fatmawati Nur Aisyah (Indonésie); Goran Celicanin (Srbsko); Hamid Ghalijari (Iran); Hasan Darwish (Syrie); Mahin Kaka (Írán); Sljivo Husein (Bosnia a Hercegovina); Sohrab Kheiri (Írán); Vishal V. Shenoy (Indie)

22. Evropské kartoenale Kruishoutem-Belgie

Pořadatelé s hrdostí oznamují, že mohou uvést jména karikaturistů - účastníků mezinárodního Eurokartoenale Kruishoutem, téma „The Wall“, které jury nominovala na ocenění / v abecedním pořadí:

- **BELOM Jean-Loic - Francie**
- **BEYAERT Herwig - Belgie**
- **DOGAN Arslan - Turecko**
- **DRUŽININ Valentin - Rusko**
- **KRAWCZAK Andrzej - Polsko**
- **LISTES Nikola - Chorvatsko**
- **MECHO L. Demetrio Calvo - Kostarika**
- **NAZARI Mahmood - Írán**
- **PIRMARZANAD Jalal - Írán**
- **ZLATKOVSKI Michail - Rusko**

Jména vítězů budou zveřejněna na slavnostním zahájení v ECC - 20. dubna v Kruishoutem.

Na snímku: **Peter Nieuwendijk** z Nizozemska jako člen poroty, která z 2750 prací 985 autorů vybrala desítku finalistů *Kartoenale*, kteří se nyní poperou o nejvyšší ocenění. Jak vidět, o úzce evropskou soutěž v **Evropském** centru nejde (v Evropě 87 států ani neleží!)

Propozice / Nové: Brazílie, Egypt, Itálie, Chorvatsko, Turecko, Kypr, Lucembursko, Srbsko

Fiocruz Int'l Cartoon Contest of Fake News Health Graphic Humor 2019 - Brazílie

Téma: *Fake News and Health*

Deadline: 1. 3. 2019

<http://scaferli.wixsite.com/humortoons/single-post/2019/02/01/Fiocruz-International-Cartoon-Contest-of-Fake-News-Health-Graphic-Humor-2019-Brazil>

“MERCY” Int'l Cartoon Exhibition, Izmir - Turecko

Téma: *“Mercy”*

Deadline: 15. 3. 2019

<https://cartooncolors.blogspot.com/2019/01/the-art-of-being-human-mercy.html>

24. Int'l Cartoon exhibition ZAGREB - Chorvatsko

Téma: *“Male-Female Relations”* (Vztahy: muž - žena)

Deadline: 21. 3. 2019

www.hdk.hr

12. Int' contest of caricature and cartoon of Vianden - Lucembursko

Téma: *„Time“* (Čas)

Deadline: 31. 3. 2019

www.caricature.eu

XXVII. Int'l Festival satiry a humoru "Città di Trento" 2019 - Itálie

Téma: *“Where is the Wind Blowing?”*

Deadline: 31. 3. 2019

<http://scaferli.wixsite.com/humortoons/single-post/2019/01/18/XXVII-International-Satire-and-Humor-Festival-Citt%C3%A0-di-Trento-2019>

6. Int'l Cartoon Cathering - Egypt

Téma: *Kultura* (kniha, film, divadlo...)

Uzávěrka: 1. 4. 2019

<http://www.goldpencil.id/2018/11/the-6th-internationalcartoon-gathering.html>

Illustr. Political Satire Cont. *Lands of Disobedience* - Itálie

Téma: *“Lands of Disobedience”*.

Deadline: 1. 4. 2019

oltreconomia ; terre.contest@gmail.com

10. Int'l Cartoon Drawing Contest Municipality Amasya - Turecko

Téma: *“Aesthetic Solid to Life”*

Deadline: 2. 4. 2019

<http://tabrizcartoons.com/en/competitions>

Submarine Int'l Cartoon Contest Beograd - Srbsko

Téma: *Submarine* (submarines, crews, divers, torpedoes, mines etc.) - ponorky

Deadline: 20. 4. 2019

<http://fecoserbia.com/>

9. Int'l Turhan Selcuk Cartoon Competition - Turecko

Téma: *Open* (otevřené)

Deadline: 30. 4. 2019

www.milas.bel.tr

8. Int'l “Olive” Cartoons Contest – Kypr

Téma: *Olive* („Olivy“ a vše kolem nich)

Deadline: 30. 4. 2019

<http://www.zeytinkarikaturleri.com>

Kalendarium

Dvakrát Itálie a dokonce třiapůlkrát Turecko (*Olive* zve z turecké půlky Kypru) - tak převažuje jih v nabídkové lacině desítky nových soutěží pro ambiciózní a sebevědomé výtvarníky ze Střední Evropy. I kdybychom nebrali v potaz Brazílii, stále jsou tu další středomořské státy jako Chorvatsko a Egypt. A s nimi ještě Srbsko. Pokud bychom přece jen raději zůstali poblíž naší rovnoběžky, nezbyvá než obeslat lucemburský Vianden. Anebo ještě uvážit návrat k minulé nabídce, kde zůstává v platnosti prešovský Zlatý soudek (času je ještě do konce února dost!) a s ním i soutěže v rovněž sousedním Německu.

Letošní mezinárodní sezóna se už rozjela na plné obrátky, tedy na plný bioplyn, chceme-li být dostatečně in. V roce 2018 jsme od naší účasti nečekali žádný skok vzhůru na grafu české úspěšnosti, byť ten se nikdy nedá vyloučit, věnuje-li se soutěžení jen malá skupina tuzemských karikaturistů. Stačí přece shoda okolností či složení porot a jeden dva zásahy do prvních cen na významném klání rázem udělají z průměrného roku rok úspěšný. To však o nějakém trendu nic nevypráví, jde o individuální primát toho kterého borce. Dokud se nezvedne kvantita, neposkočí ani kvalita - platí i zde. Znamená to, že reagovat na soutěžní výzvy by mělo aspoň půl stovky karikaturistů /a nikoliv jen jedinkrát za rok/, aby byla pravděpodobnost pozvednutí mezinárodního postavení celé naší komunity stabilně vyšší.

Víme, že hlavní proud autorů u nás už překročil hranci důchodového věku a pro mladší výtvarníky už neexistuje moc důvodů věnovat se zrovna žánru kreslený humor. Právě proto by se měli na soutěžení dát ti věkově odrostlí - dnes účast nestojí nic, než trochu klikání v notebooku, už netřeba vyčerpávat síly balením čtvrtek a utrácením peněz na frankování velkých obálek. Ze soutěžení se může klidně stát inteligentní hobby a (místo luštění křížovek, sudoku a řešení, kdo je vrahem v krimiseriálu) si člověk procvičí mozek při skicování nápadů na dané téma. Dvě země, k nimž Češi a Slováci mají jazykově nejbližší, mohou být dobrou inspirací. V Chorvatsku a v Polsku se stále objevují nová jména (nejde o rozjivenou mládež!) která se náhle perou se špičkou o Grand Prix. V obou zemích fungují karikaturistické spolky (SPAK a HDK) a můžeme se domýšlet, že na tamních objevech mají jistou zásluhu. Poláci i Chorvati vyrážejí s expozicemi do zahraničí (Francie, Turecko aj.) V Polsku mají specializované muzeum, to samé Bulhaři, kteří vysílají své výstavy karikatur do Bratislavy i do Prahy. Když není kde vtipy tisknout, je stále možnost je vystavovat hromadně v zahraničí. Právě tak jako soutěžit individuálně v nedaleké i vzdálenější cizině... /ih/

Měsíc	Název a místo soutěže	Body*)	Uzávěrka:	V čísle**)
Únor	Heimat; "Válka a lidskost"- Hilden, Německo	**	28. 2. 2019	12/2018
	Fax for Peace - Spilimbergo, Itálie	**	28. 2. 2019	12/2018
	5. Hilden cartoons - Hilden, Německo	**	28. 2. 2019	1/2019
Březen	"Pivo", Golden Keg - Prešov, Slovensko	****	1. 3. 2019	1/2019
	Fiocruz Fake News Health - Brazílie, New!	-	1. 3. 2019	2/2019
	"Red Man" Int. Humour biennial - Beijing, Čína	***	1. 3. 2019	1/2019
	Bienale humoru a satiry - Gabrovo, Bulharsko	****	8. 3. 2019	1/2019
	Bastogne Int'l Press Cartoon - Španělsko	-	15. 3. 2019	1/2019
	"MERCY" Int'l Cartoon Exhib. - Izmir, Turecko - novinka!	-	15. 3. 2019	2/2019
	Int'l cart. exhibition Zagreb - Záhřeb, Chorvatsko - NEW!	*****	21. 3. 2019	2/2019
Satirical Gr. C. <i>Golden Apple</i> - Bistrita, Rumunsko	-	25. 3. 2019	1/2019	
"Wind", Int'l. S. a H. Festival - Trento, Itálie - Nové!	****	31. 3. 2019	2/2019	
I. C. and C. - Vianden, Lucembursko - NOVÉ!	*****	31. 3. 2019	2/2019	
Duben	6. Int'l Cartoon Cathering - Káhira, Egypt	**	1. 4. 2019	1/2019
	<i>Lands of Disobedience</i> Politic. Satire - Oltre, Itálie - Neo!	-	1. 4. 2019	2/2019
	Cartoon Drawing Contest - Amasya, Turecko	***	2. 4. 2019	1/2019
	<i>Submarine</i> int. c. c. - Bělehrad, Srbsko - nové!	-	20. 4. 2019	2/2019
	Int'l Turhan Selcuk Cartoon Comp. - Turecko - Nové!	***	30. 4. 2019	2/2019
8. Int'l "Olive" Cartoons Contest – Girne, Kypr - NOVÉ!	*****	30. 4. 2019	2/2019	

*) ve sloupci Body vycházíme z hodnocení soutěže u cartoonistických portálů, hlavně však z vlastních zjištění. Čím více hvězdiček, tím lepší soutěž. Bez hvězdiček jsou obvykle nové anebo méně důvěryhodné soutěže.

***) ve sloupci uvádíme číslo e-GAGu, v němž je adresa na originál propozic.

e-GAGmag © * Měsíčník autorů a přátel české karikatury. Založeno r. 2003. 17. ročník. Toto je č. 2019/2 (654) z 15. 2. 2019 * Číslo 2019/3 vyjde 15. 3. 2019 * Kontakt na redakci: ivan.hanousek@dreamworx.cz